

Jesenice, 5. januarja 1973

ŽELEZAR — GLASILO DELOVNEGA**KOLEKTIVA ŽELEZARNE JESENICE**

— Ureja redakcijski odbor — Glavni in odgovorni urednik Joža Varl — Rokopisov in fotografij ne vračamo — Naslov: Uredništvo »Železarja«, združeno podjetje SLOVENSKE ŽELEZARNE Ljubljana — Železarna Jesenice. Telefon int. uredništvo 483, administracija 484 — Tisk CP »Gorenjski tisk«

ŽELEZAR

12. seja delavskega sveta Železarne

Aplavz proglasitvi temeljnih organizacij združenega dela in odpravi nelikvidnosti

Ob sklepu leta je predsednik dipl. inž. Emil Ažman v soboto 30. decembra sklical 12. sejo delavskega sveta Železarne. V prvem delu seje so po zelo razgibani razpravi sprejeli sklep o proglasitvi temeljnih organizacij združenega dela v delovni organizaciji železarna Jesenice. Velika večina članov delovnega kolektiva, se je prek delovnih skupin opredelila za predlagano tretjo varianto, oziroma za štiri temeljne organizacije združenega dela in eno organizacijsko enoto. V drugem delu pa so člani poslušali poročilo glavnega direktorja Železarne mag. dipl. inž. Petra Kunca o doseženih rezultatih v minulemu letu z zahvalo delovnemu kolektivu za uspešno delo.

O delu odbora in delovnih grup za uveljavljanje ustavnih dopolnil pri DS Železarne ter o poteku javne razprave v delovnem kolektivu je govoril predsednik odbora Dušan Stare. V javni razpravi o ustanavljanju temeljnih organizacij združenega dela je sodelovalo 253 delovnih skupin ali 98,8 %. Skupina Janka Smoleja v valjarni 2400 je neupravičeno izostala iz razprave, medtem, ko sta dve skupini iz ključavničarskega oddelka oziroma opravičeno. Izmed predlaganih variant se je 244 delovnih skupin ali 95 % opredelilo za tretjo varianto oziroma za štiri temeljne organizacije združenega dela in sicer za: TOZD TALILNICE, TOZD VALJARNE, TOZD PREDLAVA, TOZD VZDRŽEVANJE, ENERGIJA in TRANSPORT ter organizacijsko enoto SKUPNE SLUŽBE. Na nekatera vprašanja, ki so jih delovne skupine izrazile v javni razpravi bo odbor odgovoril prek Železarja, če se tičejo večjega števila delovnih skupin oziroma direktno, če so jih izrekle le podredne delovne skupine.

Odbor za uveljavljanje ustavnih dopolnil je predlagal delavskemu svetu, da do dokončnega konstituiranja TOZD in samoupravnih organov opravljajo kot vršilci dolžnosti funkcije direktorjev TOZD sedanji individualni izvršilni organi in sicer: TOZD TALILNICE direktor proizvodnega sektorja dipl. inž. Avgust KARBA, TOZD

VALJARNE pomočnik glavnega direktorja dipl. inž. Ivo ARZENŠEK, TOZD PREDLAVA glavni direktor mag. dipl. inž. Peter KUNC in TOZD VZDRŽEVANJA, ENERGIJA in TRANSPORT direktor tehničnega sektorja Bogomil HOMOVEC. Odbor je bil mnenja, da taka prehodna rešitev za predlagane poleg sedanje pristojnosti sicer pomeni še dodatno obveznost in obremenitev, ki pa je nujna, da se še bolj neposredno vključijo v delo okrog konstituiranja, da bodo temeljne organizacije združenega dela lahko prešle čim prej na normalno delo. Že dosednji statut jih zavezuje poglobljati samoupravne odnose, vsi individualni izvršilni organi pa so bili tudi s sklepom političnega aktiva Železarne zadolženi pri urensičevanju ustavnih dopolnil.

V razpravi, ki je sledila, je bil izrečen pomislek na tako rešitev vršilcev dolžnosti. V naslednji fazi bo namreč tekla razprava o temeljnem samoupravnem sporazumu za združitev TOZD v delovno organizacijo Železarne, v katerem bo potrebno natančno opredeliti medsebojne odnose med TOZD in delovno organizacijo. S tako rešitvijo vršilcev dolžnosti, je bilo rečeno, bodo morali zastopati dvojne interese, kot vršilci dolžnosti interese TOZD, kot individualni izvršilni organi Železarne pa interese celotne delovne organizacije. Govora je bilo o opredeljevanju samoupravnih, ekonomskih in finančnih intere-

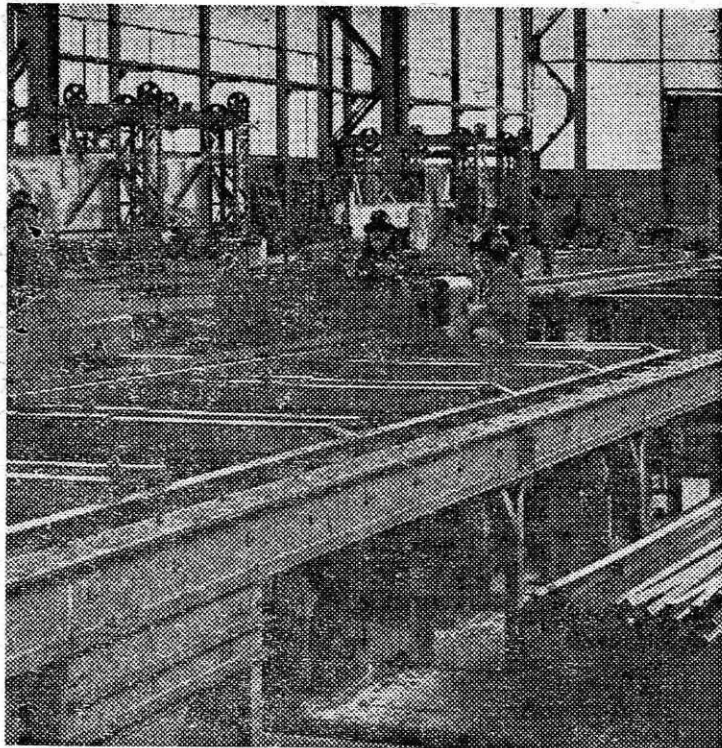
sov TOZD ter o prvenstvenem pomenu ustanovitve temeljnih organizacij združenega dela v pogledu nadaljnjega poglobljanja in približevanja samoupravljanja neposrednim proizvajalcem.

Čeprav je razprava pokazala, da so se člani delavskega sveta zavedali kako pomemben sklep sprejemajo, je dejstvo, ki ga je delavski svet s sprejemom sklepa o proglasitvi ustanovitve TOZD v delovni organizaciji Železarne tudi potrdil, da bo potrebno medsebojne odnose in interese med TOZD in TOZD in delovno organizacijo reševati s temeljnim samoupravnim sporazumom, vendar pa v okviru določil ustavnih dopolnil. Le-ta pa med drugim razglasa: »Z organiziranjem temeljnih organizacij združenega dela v sestavi delovne organizacije ali z njeno izločitvijo iz sestave delovne organizacije se ne smejo kršiti pravice delovnih ljudi v drugih delih omenjene organizacije niti interesi in pravice ter organizacije kot celote, ki izhaja iz medsebojne odvisnosti pri delu ali iz skupnega dela z združenimi sredstvi, in ne enostransko spreminjati medsebojne odnose.« Če pa izhajamo iz tega in ostalih zelo preciziranih ustavnih dopolnil je predlog odbora za uveljavljanje ustavnih dopolnil in sklep delavskega sveta ustrezen in premišljen ker bodo imenovani vršilci dolžnosti direktorjev TOZD kot istočasni izvršilni organi Železarne lahko dovolj objektivno izhajali iz citiranega ustavnega dopolnila. In končno je dejstvo, da bo predlog temeljnega samoupravnega sporazuma, ki bo določal odnose in interese med TOZD in med TOZD in delovno organizacijo šel skozi pretres delovnega kolektiva. Le-ta bo lahko vsestransko presodil o skupnih interesih v okviru delovne organizacije, kakor o interesih posamezne temeljne organizacije združenega dela.

Delavski svet je ob zaključku prvega dela seje sprejel:

— Sklep o proglasitvi ustanovitve temeljnih organizacij združenega dela v delovni organizaciji ŽELEZARNE JESENICE (sklep v celoti objavljamo na 3. strani),

— Sklep, da do 15. januarja izvoljeni predstavniki v delovnih skupinah podpišejo dokument o ustanovitvi temeljnih organizacij združenega dela.

V jeklovleku že tretji mesec rekorden

V tretje gre rado, tako smo zapisali v 49. številki Železarja, ko smo poročali o doseženi najvišji mesečni proizvodnji v jeklovleku. Res so nas sodelavci v jeklovleku že tretji mesec zapored razveselili z najvišjim mesečnim dosežkom. V mesecu decembru so namreč dosegli izjemno visoko mesečno proizvodnjo in sicer 1907 ton — tako so v treh mesecih trikrat izboljšali svoj najvišji mesečni dosežek — oktober 1736,5 ton, november 1774,1 ton. Skladno s tem pa je bila dosežena tudi najvišja mesečna odprava in sicer 1895 ton in rekorden izvoz 160 ton, kar je skoraj več kakor je znašal izvoz skozi vse leto.

Pri vseh teh dosežkih sodelavcev v jeklovleku pa moramo poudariti, da so bili doseženi v posebnih in nenormalnih pogojih dela ob izrednih naporih vsega delovnega kolektiva jeklovleka. V decembru so namreč izkoristili vse nenormalne pogoje dela od nočnega in nadurnega dela, do dela v prostih sobotah. Za tak izreden delovni kurz so se odločili predvsem zaradi forsiranega izvoza, da bi kar najbolj zmanjšali zaostanke pri naročilih in da bi se čimbolj približali svojim letnim planskim obveznostim oziroma zmanjšali razliko do letnega plana, ki je predvsem občutna iz prvega polletja. Zaradi izredno dobrega dela, ki pa je odvisno od rednega oskrbovanja z vložkom, tako v pogledu količine kakor kakovosti, so zaostali za svojimi letnimi obveznostmi le za 86 ton in dosegli letno proizvodnjo s 18.914 tonami (plan 19.000 ton), oziroma okrog 1500 ton več kakor v letu 1971. Čeprav so po količini nekoliko zaostali pa bodo imeli izredno ugodno letno realizacijo.

Na izredno ugodne proizvodne rezultate v drugem polletju, ki so se iz meseca v mesec stopnjevali in v zadnjem tromesečju dosegli višek, je vplivala redna oskrba obrata z ustreznim vložkom, kar so v obratu vseskozi želeli, vendar pa se je oskrba šele v drugem polletju normalizirala. V prvem polletju je profilna valjarna, ki oskrbuje jeklovlek z valjancem, imela še določene obveznosti do prodaje, medtem, ko je v drugem polletju pričela prioritarno oskrbovati z vložkom jeklovlek. Seveda je vse to zelo pozitivno vplivalo na ritem dela v jeklovleku, na enakomerno obremenitev delavcev in na normalno in racionalno načrtovanje proizvodnje oziroma proizvodnih ciklov. Z zavzetim in vestnim delom pa so svoj delež dodali vsi člani delovnega kolektiva jeklovleka tako proizvajalci, kakor vzdrževalci in vse sporedne službe.

Ob čestitki za izreden dosežek v decembru in sploh v zadnjem tromesečju leta 1972 jim čestitamo z željo, da v novem letu 1973 že v začetku uspešno startajo na svojo letno plansko obveznost 19.000 ton.

Mesečni rekord tudi v valjarni žice

Dvem dnevnim dosežnim rekordom — 28. novembra in 5. decembra lani — so sodelavci v valjarni žice dodali še nov mesečni rekord dosežen v mesecu decembru. Izvaljali so 11.429 ton žice kar je 614 ton več kakor je znašal njihov prejšnji najvišji mesečni dosežek

(10.788 ton). Z dobrim in vestnim delom tako valjavcev in vzdrževalcev, kakor tudi vzporednih služb, so v valjarni žice precej ublažili planski izpad, ki so ga povzročile znane težave prek leta.

Sodelavcem iz valjarne žice želimo še veliko takih uspehov.

Natančno leto dni po uveljavitvi ustavnih dopolnil SR Slovenije, je delavski svet Železarn na osnovi opredelitve delovnih skupin sprejel ustanovitveni dokument o ustanovitvi štirih temeljnih organizacij združenega dela in organizacije skupnih služb. Tako se je naš delovni kolektiv kot prvi v občini in med prvimi v Sloveniji po temeljitih pripravah podal na novo etapo razširjanja neposrednega samoupravljanja delavcev, na kvalitetno spremenjene odnose in družbeno ekonomski položaj delovnega človeka v družbeni reprodukciji. Čeprav smo o tem na tem mestu že večkrat pisali, je vendarle potrebno tem vsebinskim spremembam že uvodoma dati potreben poudarek. Kljub temu, da se je delovni kolektiv prek delovnih skupin z veliko večino odločil, da se v okviru delovne organizacije Železarn ustanovijo štiri TOZD in organizacija skupnih služb, so še vedno prisotna različna mnenja, ki opozarjajo, da smo se še premalo poglobili v vsebinski smisel ustanavljanja temeljnih organizacij združenega dela. To hkrati opozarja, da z ustanovitvijo TOZD v Železarni niso razrešene še vse dileme, ki so bile ali javno izražene na sestankih delovnih skupin, ali ki lebdiijo v zavesti ali podzavesti posameznikov ali posameznih skupin. Jasno pa to pomeni zahtevo po bolj sistematičnem in poglobljenem političnem in vzgojno-izobraževalnem delu v kolektivu.

Dejstvo, da je temeljna organizacija združenega dela po ustavnih določilih družbenoekonomska enota, v kateri delavec v združenem delu uresničuje temelj svojega samoupravnega položaja, to je ustvarja in deli rezultate svojega dela, zahteva osveščenega in družbeno ter ekonomsko razgledanega delavca. Kajti pravica delavca, ki izhaja iz ustave pomeni tudi njegovo odgovornost v združenem delu, odgovornost za organizacijo in učinkovitost proizvodnega dela. Pomeni odgovornost za učinkovito gospodarjenje s proizvodnimi sredstvi, ki so družbena lastnina in z dohodkom tako znotraj svoje temeljne organizacije, kakor znotraj vseh asociacij v katere se povezuje. Na tej osnovi ugotavlja in deli dohodek kot svojo neodtujljivo samoupravno pravico. Ob tem velja ponovno poudariti, da so proizvodna sredstva po ustavi družbena lastnina s katero bodo upravljali delavci v posameznih temeljnih organizacijah združenega dela.

Ob rojstvu temeljnih organizacij združenega dela

Ustanovitev temeljnih organizacij združenega dela v Železarni torej ni gola formalnost ali kakor nekateri pravijo jugoslovanska moda »pri izmišljanju vedno nečesa novega«. Temeljne organizacije združenega dela namreč odpirajo nove možnosti za neposredno sodelovanje in odločanje delavca v procesu ustvarjanja in delitve dohodka. Pri tem moramo predvsem vedeti, da TOZD ne zagotavljajo le uresničevanje političnih ciljev temveč predvsem ekonomskih ciljev. Z drugimi besedami to ni samo nova višja stopnja osvobodjanja dela, temveč tudi in predvsem odpiranje širših možnosti za neposredno uveljavljanje pobud vseh delavcev v združenem delu. Torej pobud v pogledu boljše organizacije, zniževanja stroškov, večje delovne in tehnološke discipline, skratka večje učinkovitosti proizvodnega dela in celotnega gospodarjenja tako s proizvodnimi sredstvi kot z dohodkom. Seveda pa je pogoj za vse to neposreden in neomejen vpliv pri delitvi rezultatov svojega dela. V tem je tudi bistvo hitrejšega samoupravnega in gospodarskega razvoja. To so končno tudi razlogi za ustanavljanje temeljnih organizacij združenega dela, v okviru katerih bo delavec lahko ustvarjal in delil rezultate svojega dela.

Razumljivo, da takšno gledanje na temeljne organizacije združenega dela in položaj ter vlogo delovnega človeka v njih popolnoma razblijajo dileme, ki jih nekateri zastavljajo, da uveljavljanje TOZD v družbenoekonomskem sistemu pomeni razdruževanje dosežene stopnje centralizirane akumulacije, kar bi pomenilo ponovno zmanjševanje poslovne učinkovitosti gospodarstva in podobno. Nasprotno delavci bodo v interesu da povečajo rezultate svojega in skupnega dela zainteresirani na združevanju na osnovi skupnega programa in skupnega uresničevanja programa. Kajti pri tem je in mora delovnim ljudem biti jasno, da dohodek, ki je ustvarjen z združevanjem dela in sredstev ter poslovnim sodelovanjem pomeni sestavni del njihovega dohodka, sorazmerno z njihovim prispevkom. Z združevanjem sredstev ni mogoče pridobiti nobenih lastninskih ali drugih trajnih pravic. Udeležba na dohodku in delitev dohodka ustvarjenega na taki podlagi pa je neodtujljiva pravica delovnega človeka.

Take in podobne dileme so se že pojavljale v prvi fazi uresničevanja ustavnih dopolnil v Železarni, to je pri ustanavljanju temeljnih organizacij združenega dela, prav gotovo pa bodo prisotne tudi pri obravnavanju temeljnega samoupravnega sporazuma med temeljnimi organizacijami združenega dela ter med TOZD in delovno organizacijo Železarn.

To kratko razmišljanje ob rojstvu temeljnih organizacij združenega dela v delovni organizaciji Železarna, nas torej hkrati opozarja, da bo potrebnega še veliko političnega dela, da se izognemo formalnostim ali nepotrebnim dilemam pri uresničevanju druge faze ustavnih dopolnil oziroma sprejetju temeljnega samoupravnega sporazuma.

Sindikalni občni zbori

VALJARNA BLUMING

Občni zbor sindikalne organizacije je bil 23. decembra v Kazini na Jesenicah. Daljše poročilo je prebral predsednik, tov. Bohinc in v njem opozoril na gradivo kongresa samoupravljalcev ter na samoupravljanje v obratu, ki se odraža v delu delovnih skupin ter tudi na sejah sindikalnega odbora. Imeli so kar 32 sestankov delovnih skupin. Razprava o posredovanem poročilu je bila zelo obširna, obratovodja dipl. inž. Senčar je govoril o proizvodni problematiki. V razpravi so sodelovali sodelavci, ki so razpravljali o vzdrževanju naprav, zlasti žerjavov, o valjih in drugi problematiki, ki pa bi jo morali po mnenju razpravljavcev podrobno obravnavati že na sestankih delovnih skupin. Tako bi pomagali vodstvu, da bi lažje dobili odgovore odgovornih, zakaj se zahteve ne rešujejo oz. da bi reševanje problemov pospešili. Del razprave se je nanašal tudi na športno in rekreacijsko dejavnost, v razpravi pa je sodeloval tudi tov. Mirko Zupan, član TO OO sindikata Železarn. Posredoval je nekaj primerjalnih podatkov in povedal, da se položaj izboljšuje tudi na področju nagrajevanja. Sedanja sistem nagrajevanja je treba še izboljšati in posamezne pomanjkljivosti odpraviti. Boljši rezultati so tudi na drugih področjih, konkretno pri izgradnji stanovanj, saj je predvidena izgradnja 200 stanovanj in lahko računamo, da bomo v prihodnje tudi to perečo problematiko uspešno reševali. Uspehi so bili doseženi tudi pri urejanju higienskih prostorov v Železarni in prav tako tudi na Beli, kjer so garderobe v izgradnji. Bodoča naloga sindikalne organizacije je, da dopolnjuje samoupravljanje, pred nami je ustanavljanje TOZD, o čemer so se delovne skupine že odločile in sicer za tretjo varianto. Ob koncu razprave je dipl. inž. Senčar govoril še o poučevanju na delovnih mestih, ki je dobro organizirano, izdelani so programi in analize dela tako, da se novo sprejete delavce usposablja na delovnem mestu.

Izvoljen je bil nov sindikalni odbor, ki šteje 9 članov, njegov predsednik pa bo dipl. inž. Vladimir Podlipnik.

ADJUSTAŽA BLUMING

Občni zbor sindikalne organizacije je bil dne 8. decembra 1972. Poročilo o opravljenem delu je prebral predsednik sindikalnega odbora tov. Miha Hostnik. V poročilu so obširneje obravnavali zadnje dogodke v svetu in pri nas, obenem pa je bila podana tudi širša analiza dela sindikalnega odbora, ki je v minuli mandatni dobi imel sedem sej. V poro-

čilu je nadalje rečeno, da bo treba nameniti več sredstev za rekreacijo ter kulturno in prosvetno dejavnost. Sprejet je bil tudi sklep, da naj bi denar od okujine — škaže namenili sindikalni organizaciji in sicer za rekreacijsko dejavnost, o čemer so delovne skupine že razpravljale in se s predlogom tudi strinjale. Razen sedmih rednih sej, so imeli še dve izredni seji sindikalnega odbora. Razpravljali pa so o ustanovitvi mladinskega aktiva ter o izvedbi referendumov za združitve skupnosti zdravstvenega zavarovanja delavcev in kmetov.

Vodja oddelka dipl. inž. Kavčič je v svoji razpravi govoril o delu štirih delovnih skupin. Povedal je, da so vse važnejše probleme obravnavali na sestankih delovnih skupin, ki so tudi osnovni organi našega samoupravljanja. Kaže pa, da vsi zaposleni ne sodelujejo v dovoljni meri na teh sestankih, ki so med delovnim časom. Prizadevajo si, da bi bili sestanki čim krajši, da bi izgubili čim manj delovnega časa. Doslej so imeli 44 sestankov delovnih skupin. Inž. Kavčič je v svojem poročilu posredoval precej statističnih podatkov, o izpolnjevanju proizvodnega načrta, o proizvodnosti, govoril pa je tudi o vzdrževa-

nju in fluktuaciji delovne sile. V svoji razpravi je omenjal poučevanje na delovnih mestih, ki je po njegovem mnenju dobro upeljano, govoril pa je tudi o nagrajevanju.

Razen inž. Kavčiča so v razpravi sodelovali še sodelavci Bešlagič, ki je govoril o okvarah strojev ter njihovem vzdrževanju. Šef DE inž. Perne, je prisotne seznanil z situacijo tovarne ter o prizadevanjih za deblokado žiro računa, kakor tudi o pripravah za ustanovitev TOZD. Tov. Gašperič se je zavzel za zdravniške preglede, ki so zaradi težkih pogojev nujni, tov. Tadić pa je govoril o težkih delovnih pogojih na brusilnih strojih.

V razpravi je sodeloval tudi predsednik TO OO sindikata Železarn tov. Kobentar in opozoril na nekatere najvažnejše naloge, pri katerih je sindikalna organizacija tudi sodelovala.

Ob koncu občnega zbora je bila imenovana tričlanska komisija za izdelavo zaključkov občnega zbora, izvoljen je bil tudi nov sindikalni odbor, ki ga bo tudi v prihodnje vodil predsednik tov. Hostnik. Na občnem zboru so bili tudi upokojeni sodelavci, ki so se seznanili s problemi in aktualnimi vprašanji, ki jih rešujejo v obratu in Železarni.

Na osnovi čl. 10 pravilnika o delovnih razmerjih ZJ in na osnovi potreb, dajemo naslednjo

OBJAVO

za prosto delovno mesto v strojnem vzdrževanju: 6328, D-5, dninski delovodja SV jeklarne

POGOJI:

Za zasedbo navedenega delovnega mesta se zahteva STS — strojna ali strojna mojstrska šola in 5 let prakse ali VK ključavničar in najmanj 10 let prakse v strojni stroki.

Prijave z osnovnimi podatki in podatki o strokovnosti je v roku 8 dni poslati na kadroviski sektor Železarn Jesenice.

KADROVISKI SEKTOR

Sprejem v Zvezo komunistov

Ob koncu minulega leta so na sestanku oddelka organizacije ZK tehničnega sektorja sprejeli v članstvo ZK glavnega direktorja mag. inž. Petra Kunca, predsednika

delavskega sveta Železarn dipl. inž. Emila Azmana in dipl. inž. Borisa Breganta, vodja skupine za investicijsko opremo Železarn.

ITALIJA. V razdobju 1972 do 1975 bodo investirali v Italiji 5000 milijard lir v kovinsko-predelovalno industrijo. Od tega za železarstvo — obnovitev zastarelih in gradnja novih železarn — 1725 mi-

lijard lir. Letos 566 milijard lir, nato vsako leto nekaj manj in leta 1975 241 milijard lir. Ta denar bodo rabili med drugim tudi za financiranje gradnje nove velike železarn Gioia Tauro v Kalabriji.

Proglasitev temeljnih organizacij združenega dela

V skladu z XXI., XXII. in XXIII. dopolnilom zvezne, XXVII, XXIX. in XXX. dopolnilom republiške ustave ter na podlagi prosto izražene volje večine delavcev železarne Jesenice, na sestankih delovnih skupin v času od 25. 11. do 15. 12. 1972, je delavski svet Železarne na seji dne 30. 12. 1972 sprejel

SKLEP

o proglasitvi ustanovitve temeljnih organizacij združenega dela v delovni organizaciji ŽELEZARNE JESENICE.

I. Delavski svet Železarne ugotavlja, da je delovna skupnost železarne v javni razpravi, po delovnih skupinah obravnavala predloženo gradivo o uveljavljanju ustavnih dopolnil, ki se nanašajo na ustanavljanje temeljnih organizacij združenega dela. V razpravi je bilo več predlogov o organiziranju posameznih organizacijskih delov Železarne v temeljne organizacije združenega dela.

Večina delavcev se je na sestankih delovnih skupin odločila ob upoštevanju vseh pogojev, ki jih morajo posamezni organizacijski deli izpolnjevati, za organiziranje v temeljno organizacijo združenega dela, da se ustanovi:

1. Temeljna organizacija združenega dela TALILNICE, v katero se združijo delavci zaposleni v obratih: plavž, martinarna, elektro jeklarne, livarna in šamotarna.

Temeljna organizacija združenega dela bo poslovala pod imenom: Železarna Jesenice — Temeljna organizacija združenega dela TALILNICE.

Temeljna organizacija združenega dela Talilnice je na Jesenicah, cesta Železarjev 8. Poslovni predmet Temeljne organizacije združenega dela Talilnic je: proizvodnja surovega železa, predelovanje surovega železa v surovo jeklo, izdelava odlitkov, proizvodnja ognjevzdržnega materiala in stranskih proizvodov.

— Vršilec dolžnosti direktorja Temeljne organizacije združenega dela Talilnic je tov. dipl. inž. Avgust KARBA.

2. Temeljna organizacija združenega dela VALJARNE, v katero se združijo delavci zaposleni v obratih: valjarna blooming, steckel, valjarna debele pločevine in valjarna žice z lahko progo.

Temeljna organizacija združenega dela bo poslovala pod imenom: Železarna Jesenice — Temeljna organizacija združenega dela VALJARNE.

Sedež Temeljne organizacije združenega dela Valjarne je na Jesenicah, cesta Železarjev 8.

Poslovni predmet Temeljne organizacije združenega dela Valjarne je: predelava surovega jekla v profile, pločevino, trakove in žico.

— Vršilec dolžnosti direk-

torja Temeljne organizacije združenega dela Valjarne je dipl. inž. Ivo ARZENSEK.

3. Temeljna organizacija združenega dela PREDELAVA, v katero se združijo delavci zaposleni v obratih: hladna valjarna, profilarna, jeklovlek, žičarna, elektrodni in žebljarna.

Temeljna organizacija združenega dela bo poslovala pod imenom: Železarna Jesenice — Temeljna organizacija združenega dela PREDELAVA.

Sedež Temeljne organizacije združenega dela Predelava je na Jesenicah, cesta Železarjev 8.

Poslovni predmet Temeljne organizacije združenega dela Predelava je: predelovanje jeklenih polizdelkov v končne proizvode — hladno valjani trakovi, hladno oblikovani profili, vlečeno in brušeno jeklo, vlečena žica, elektrode, žebli, izdelava konstrukcij, proizvodi iz žice in drugo.

— Vršilec dolžnosti direktorja Temeljne organizacije združenega dela Predelava je tov. mag. dipl. inž. Peter KUNC.

4. Temeljna organizacija združenega dela VZDRŽEVANJE, ENERGIJA in TRANSPORT, v katero se združijo delavci zaposleni v delovnih enotah: vzdrževanje, energija in transport ter službe tehničnega sektorja.

Temeljna organizacija združenega dela bo poslovala pod imenom: Železarna Jesenice — Temeljna organizacija združenega dela VZDRŽEVANJE, ENERGIJA in TRANSPORT.

Sedež Temeljne organizacije združenega dela Vzdrževanje, energija in transport je na Jesenicah, cesta Železarjev 8.

Poslovni predmet Temeljne organizacije združenega dela Vzdrževanje, energija in transport je: izdelava proizvodov kovinsko predelovalnega značaja, proizvodnja in pridobivanje energetskih medijev, novogradnje, opravljanje rezervnih delov, opravljanje storitev vzdrževanja ter opravljanja transportnih storitev.

Vršilec dolžnosti direktorja Temeljne organizacije združenega dela (vzdrževanje, energija in transport) je tov. Bogomil HOMOVEC.

5. Organizacijska enota SKUPNE SLUŽBE, v katero se združijo delavci zaposleni v dosedanjih delovnih enotah Upravne službe.

Organizacijska enota bo v notranjem poslovanju poslovala pod imenom: Železarna Jesenice — SKUPNE SLUŽBE.

Sedež Skupnih služb je na Jesenicah, cesta Železarjev 8.

Poslovni predmet Skupnih služb bo določen s temeljnim samoupravnim sporazumom o združitvi temeljnih

organizacij združenega dela v delovno organizacijo železarne Jesenice.

II. Delavski svet Železarne ugotavlja, da se je velika večina delovnih skupin odločila, da se temeljne organizacije združenega dela združijo v delovno organizacijo Železarne Jesenice, s tem, da se s temeljnim samoupravnim sporazumom o združitvi določijo odnosi med temeljnimi organizacijami združenega dela in delovno organizacijo železarne Jesenice.

Zaradi opravljanja skupnih poslov za vse temeljne organizacije združenega dela in delovno organizacijo železarne Jesenice, se je večina delovnih skupin strinjala, da se ustanovijo skupne službe s pravicami in dolžnostmi v obsegu, kot jih bo določal temeljni samoupravni sporazum.

— Vršilci dolžnosti direktorjev temeljnih organizacij združenega dela so dolžni do izvolitve direktorjev temeljnih organizacij združenega dela opravljati vse strokovne naloge v zvezi s poslovanjem in z dokončnim konstituiranjem temeljnih organizacij združenega dela, kakor tudi vse strokovne naloge v zvezi s pripravo predloga temeljnega samoupravnega sporazuma o združevanju.

Do konstituiranja samoupravnih organov temeljnih organizacij združenega dela in skupnih organov delovne organizacije železarne Jesenice opravljajo funkcijo organov upravljanja, kolektivnih in individualnih izvršilnih organov, dosedanje samoupravni organi Železarne, v skladu s statutom in drugimi splošnimi akti, v okviru svojih pristojnosti. Volitve organov upravljanja, kolektivnih in individualnih izvršilnih organov temeljnih organizacij združenega dela, skupnih služb in skupnih organov delovne organizacije železarne Jesenice, se morajo opraviti najpozneje do 31. maja 1973.

Do sprejetja temeljnega samoupravnega sporazuma in drugih skupnih splošnih aktov, vse temeljne organizacije združenega dela, skupne službe ter delovna organizacija železarne Jesenice poslujejo po dosedanjih splošnih aktih.

Zadolži se odbor za uveljavljanje ustavnih dopolnil, da pripravi osnutek temeljnega samoupravnega sporazuma.

Uprava podjetja se zadolži, da najpozneje do 31. 1. 1973 priglasi pri okrožnem gospodarskem sodišču v Ljubljani vpis sklepa o ustanovitvi temeljnih organizacij združenega dela in organizacijske enote skupnih služb.

Jesenice, dne 30. 12. 1972
Predsednik DS:

Emil Ažman, dipl. inž.

Obvestila kolektivu • Obvestila kolektivu

DEŽURNA SLUŽBA	telefon	doma
SOBOTA, 6. januarja		
Komljanc Anton, profilarna	626	871
NEDELJA, 7. januarja		
inž. Franc Gasar, vzdrževanje	952	81-604
PONEDELJEK, 8. januarja		
inž. Franc Vičar, predelovalni	743	81-572
TOREK, 9. januarja		
Zdravko Črv, valjarna žice	852	760
SREDA, 10. januarja		
Edvard Cenček, TSV	548	727
ČETRTEK, 11. januarja		
inž. Emil Ažman, TSN	809	81-716
PETEK, 12. januarja		
inž. Stanislav Čop, talilnice	328	76-538

Dežurna služba traja od datuma nastopa od 7. ure zjutraj do naslednjega dne do 7. uri. Kolikor dežurnega ni v pisarni ali doma, kličite glavnega vratarja na telefon 410. Morebitne spremembe dežurnih so razvidne iz obvestil, ki jih vsako soboto objavljamo na razpisnih deskah pri vseh vratarjih.

Tajništvo tehničnega in proizvodnega direktorja

Sestanek komunistov splošnega sektorja

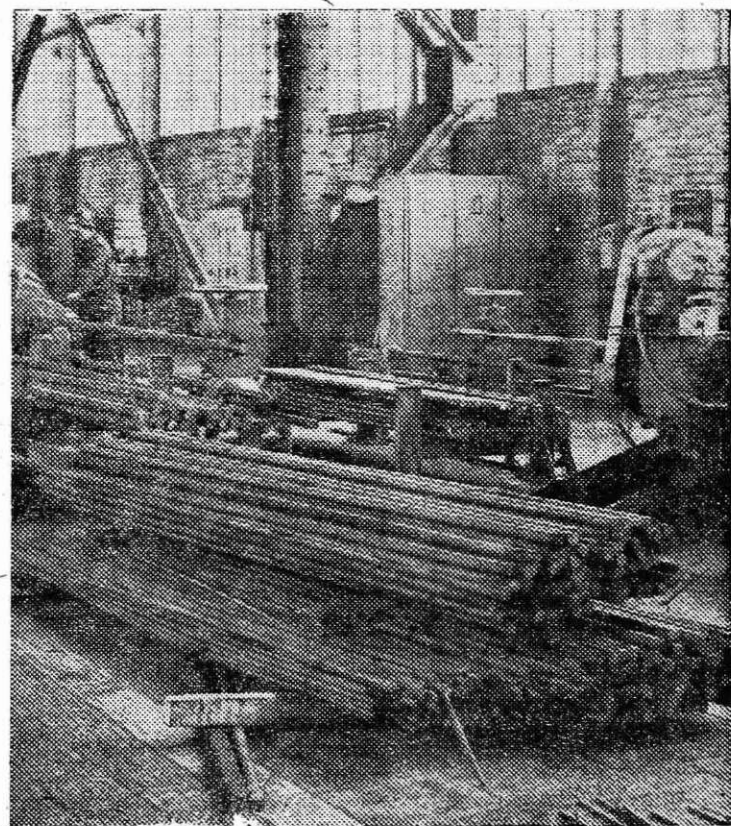
Tik pred novoletnimi prazniki so se sestali komunisti splošnega sektorja. Najprej so pregledali sklepe prejšnjega sestanka, potem pa so obširno razpravljali o ustanavljanju temeljnih organizacij združenega dela. Postavljenih je bilo več vprašanj, ustrezna pojasnila pa sta posredovala tov. Dušan Stare, predsednik odbora za uveljavljanje ustavnih dopolnil v Železarni in Milan Polak sekretar delavskega upravljanja. Dogovorili so se, da bodo tudi na prihodnjih sestankih o tej problematiki še razpravljali.

V drugem delu sestanka je sekretar oddelka ZK tov. Jeršin predlagal sprejem sedmih članov v Zvezo komunistov, ki so zaposleni v oddelku splošne varnostne službe. S predlogom so se po krajši razpravi strinjali, slovesen sprejem sodelavcev Hribarja, Tomšiča, Hasanagiča, Kirna,

Čataka, Korpiča in Razpeta pa so izvedli v petek, 29. decembra.

Novo sprejetim članom ZK sta čestitala sekretar oddelka ZK Valentin Jeršin in predsednik sindikalnega odbora splošno varnostne službe tov. Alfonz Dornik. Novo sprejete člane ZK so ob tej priliki seznanili tudi z razvojem ZK, z njeno vlogo pred drugo svetovno vojno, med NOB in po osvoboditvi. Seznanjeni pa so bili tudi z nalogami ter prizadevanji po pismu predsednika Tita in izvršnega biroja predsedstva ZKJ.

Na sestanku komunistov splošnega sektorja je bil sprejet sklep, da bodo sestanki bolj pogosto kot do sedaj, da bodo lahko sproti spremljali priprave za ustanavljanje TOZD v Železarni in da bodo lahko tudi sami bolj učinkoviti pri izpolnjevanju nalog.

Na obisku v jeklovleku

Mladi o sebi, svojih problemih, nalogah in perspektivah

Tekmovanje učencev strokovnih šol ŽIC

V soboto, 23. decembra so se učenci zaključnih letnikov strokovnih šol Železarsko izobraževalnega centra: metalurška, kovinarska in elektro šola, šola za specializirane metalurške poklice in tehničnih srednjih šol metalurške in strojne smeri, zbrali v veliki učilnici doma učencev ŽIC, da se med seboj pomerijo v znanju o družbenoekonomski in politični ureditvi SFR Jugoslavije.

Tovrstno tekmovanje učencev je že četrto, če upoštevamo, da so bila tri tekmovanja že v lanskem šolskem letu. Tudi to tekmovanje bo teklo skozi šolsko leto, ker je razdeljeno na tri kola oziroma na tri teme, ki vsaka za sebe predstavlja zaključeno enoto.

Tokrat so tekmovali o poznavanju družbe, njenih pojavov in zakonitosti. Tekmovanje je potekalo pod geslom: Poznavanje družbe in njenih pojavov, omogoča sodbo o njej. Naslednje tekmovanje bo v februarju na temo: Družbenopolitični sistem SFR Jugoslavije. Tretje in zadnje tekmovanje o znanju pa bo v maju na temo: Oblike in vsebine samoupravnih odnosov v železarni Jesenice.

Zelo pester tekmovalni program je za učence tudi privlačen in spodbuden za spoznavanje in učenje o naših socialističnih in samoupravnih odnosih, v katere se bodo kot proizvajalci že čez dobrih šest mesecev aktivno vključili.

Organizator tega tekmovanja je bil IV. M razred TSS, ki je s svojim učiteljem in mentorjem Janezom Zorcem, tekmovanje tudi pripravil. Vsak razred zaključnega letnika strokovnih šol je lahko nastopil kot ekipa, če pa je učenec v razredu več, je lahko razred nastopil z več ekipami. Vsaka ekipa razreda, je štela 10 članov in dva rezervna člana.

Znanje med ekipami je bilo dokaj izenačeno. Žal so bolj izstopali učenci II. d. SMP, ki so dosegli najmanj točk in so za drugimi ekipami zelo zaostali, čeprav imajo kot gojenci doma učencev ŽIC najboljše možnosti, da bi se na tekmovanje kar najbolje pripravili.

Vsaka ekipa je odgovarjala na 10 vprašanj. Odgovore oziroma pravilnost pa je ocenjevala tekmovalna komisija, ki so jo sestavljali predstavniki tekmovalnih ekip, od 0 do 5 točk. Tekmovanje je uspešno vodil direktor Železarskega izobraževalnega centra Maks Dimnik, ki je na tekmovanju nastopil kot predsednik tekmovalne komisije.

Organizator tekmovanja IV. M TSS je s svojim organizacijskim odborom tudi lepo uredil tekmovalni prostor. Pokroviteljstvo nad vsemi tremi tekmovanji je prevzel direktor kadrovskega sektorja Železarne dipl. politolog Tomaž Ertl, ki z očitnim zanimanjem in veliko naklonjenostjo sledi delu strokovnih šol. Skupaj s predsednikom odbora za kadre, dipl. inž. Borisem Bregantom, se je tekmovanja tudi udeležil.

Največ točk in s tem najboljšo uvrstitev na tekmovanju je dosegla ekipa IV. M TSS, ki je prejela tudi prehodni pokal, katerega jim je izročil pokrovitelj tekmovanja. Leto je učencem tudi spregovoril o pomembnosti poznavanja družbenih pojavov in njenih zakonitosti, posebno naše družbene samoupravne prakse.

Drugo mesto je dosegla ekipa III. b MKEŠ, tretje ekipa IV. s TSS, četrto I. ekipa III. a MKEŠ, peto II. ekipa III. a MEKŠ in šesto mesto ekipa II. d SMP.

Na tekmovanju je skupno nastopilo 70 učencev strokovnih šol ŽIC. Boj v znanju je bil zelo napet, saj se vse do konca ni vedelo kdo bo zmagovalec. Ekipa so bile v poznavanju obravnavanih vprašanj zelo izenačene in šele dodatnih 13 vprašanj je dokončno odločilo, katera ekipa je dosegla drugo, tretje in četrto mesto.

Po zaključku tekmovanja, ki ima pomemben pedagoški poudarek in cilj, je direktor ŽIC Maks Dimnik, vse nastopajoče učence povabil k prigrizku.

V veliko zadovoljstvo nastopajočih učencev, predvsem pa organizatorju IV. MTSS, je tekmovanje zelo uspelo in doseglo svoj namen.

J. Z.

Mladi planinci na osnovni šoli Prežihov Voranc

V preteklem mesecu je bil na osnovni šoli Prežihov Voranc, prvi sestanek mladih planincev v šolskem letu 1972/73. Na sestanku so se podrobneje pomenili o planinskem krožku, ki bo deloval na šoli. Za vodjo tega krožka je bil izvoljen G. Jeršin, mentor krožka za šolsko leto 1972/73 pa bo tov. France Rakovec.

Po razgovoru so udeležencem predvajali še nekaj barvnih diapozitivov naših gora, dogovorili pa so se tudi za prihodnji izlet.

Zmago Žagar

Železarski globus

ZVEZNA REPUBLIKA

NEMČIJA. Del težav, ki jih danes doživlja zahodnonemška železarska industrija je tudi posledica večjega uvoza železarskih izdelkov iz tujine. Leta 1970 je Zvezna republika Nemčija uvozila 6,1 milijonov ton teh izdelkov, leta 1971 7,4 milijonov ton in leta 1972 8 milijonov ton. Glavni del uvozi iz ostalih držav evropske gospodarske skupnosti. V zadnjem času pa so se vključile v preskrbo tega tržišča tudi Japonska in nekatere evropske socialistične države.

SOVJETSKA ZVEZA. Med zahodnonemškimi in sovjetskimi predstavniki potekajo intenzivni razgovori o gradnji nove železarne v bližini Kurska (ne v Koreliji kot je bilo govora prej). Zahodnonemška stran bo pri gradnji soinvestitor. V zameno bo železarna dobavljala zahodnonemskim železarnam palete. Letna zmogljivost te železarne bo 5 milijon ton peletov in 3 milijone ton ploščatih proizvodov.

ZDA. Leta 1972 je bila svetovna zmogljivost LD konvertorjev 367 milijonov ton. Od tega: Japonska 111 milijonov ton, ZDA 82 milijonov ton, Zvezna republika Nemčija 40 milijonov ton in Sovjetska zveza 27 milijonov ton.

S seji sindikalnih odborov

ADJUSTAŽA BLUMING

Novoizvoljeni predsednik sindikalnega odbora je sklical konstituantno sejo za 13. december. Najprej so novo izvoljenim članom odredili naloge v novi mandatni dobi. Posamezni referenti so bili seznanjeni z nalogami, ki jih čakajo v prihodnji mandatni dobi in bili opozorjeni, v kolikor ne bodo delavni, bodo o njihovi dejavnosti razpravljali tudi na sestankih delovnih skupin ter jih po potrebi zamenjali.

V bolnici v Ljubljani se zdravi sodelavec Tajib Alađić. Sprejeli so sklep, da ga bodo obiskali v bolnišnici. Denarno pomoč so prav tako dodelili Jercy Žvan, ki tudi boluje. Ob koncu seje so sprejeli sklep, da je treba posredovati glede izplačila sredstev za sindikalne odbore, ki so bila pri razdelitvi rezervnega sklada izločena. Omenjeno vprašanje naj bi uredili prek sektorja za ekonomiko, problematiko v zvezi s tem pa bo predsednik sindikalnega odbora posredoval na seji sveta delovne enote valjarne Bela.

VALJARNA ŽICE

Peta seja sindikalnega odbora valjarne žice je bila 12. decembra 1972. Tov. Divjak

je poročal o srečanju z upokojenci, nato pa so razpravljali o pripravi za izvedbo občnega zbora, ki bo 6. januarja 1973 v Gozd Martuljku. Za nemoten potek občnega zbora so pripravili predlog za sestavo organov občnega zbora. Na posameznih izmenah so bili predlagani tudi kandidati za novi sindikalni odbor, ki bo predvidoma štel 11 članov. Določili so še nekaj podrobnosti v zvezi z občnim zborom, nato pa so rešili nekaj tekočih zadev in razdelili denarno pomoč sodelavcem, ki že dalj časa bolujejo.

SPLOŠNA VARNOSTNA SLUŽBA

Konstituantna seja sindikalnega odbora je bila 26. decembra. Predsednik sindikalnega odbora tov. Dornik je posredoval kratko analizo občnega zbora, ki se ga je skupaj z družinskimi člani udeležilo 71 ljudi. V nadaljevanju seje so posameznim članom sindikalnega odbora določili naloge, ki jih bodo opravljali v prihodnji mandatni dobi.

Sindikalni odbor je bil seznanjen še s predlogi komisije za zaključke občnega zbora, ki so obenem tudi naloge novoizvoljenega sindikalnega odbora.

Ob koncu seje je predsednik tov. Dornik povedal, da je predvideno srečanje v kegljanju s sodelavci iz martinarne.

VALJARNA 2400

Konstituantna seja sindikalnega odbora je bila 29. decembra. Najprej so razdelili dolžnosti novo izvoljenim članom sindikalnega odbora, ki ga bo v prihodnji mandatni dobi vodil tov. Danijel Črv. V nadaljevanju seje so štirim sodelavcem dodelili denarno pomoč, ker so dalj časa v bolniškem staležu.

STRUGARNA VALJEV

Sindikalna org. strugarne valjev je imela v planinskem domu na Pristavi 22. 12. 1972. redni letni občni zbor. Najprej so izvolili organe občnega zbora, nato pa je sledilo poročilo predsednika sindikalnega odbora. Poročilo vsebuje podatke o izpolnjevanju proizvodnih nalog ter o strojih, ki so jih nabavili v letu 1972. V poročilu je tudi poudarjeno, da so zaradi nove proizvodnje povečali obseg dela tako, da je vsem zaposlenim v strugarni valjev zagotovljeno delo in perspektiva za prihodnja leta. V poročilu so navedeni še podat-

ki o nagrajevanju in o delu samoupravnih organov. Imajo dve delovni skupini, ki sta imeli po pet oz. šest sestankov. Na sestanku delovnih skupin so največ govorili o obratni problematiki, akcijskem programu, gibanju stroškov v železarni, o predlogih za izboljšanje osebnih dohodkov, o pravilnikih, ki so bili dani v javno razpravo, o redu in disciplini, o varnosti pri delu in o reorganizaciji podjetja oziroma ustanavljanju temeljnih organizacij združenega dela.

V drugem delu seje so sprejeli sklep o dodelitvi sredstev za rekreacijsko športno dejavnost in sicer tako, da vsak tekmovalec za športno tekmovanje na Jesenicah dobi po 10.—dinarjev, za tekmovanje izven Jesenic pa po 20.—dinarjev.

Sindikalni odbor svetuje delovodjem, naj točno vodi evidenco o odvozu okujine — škaje, vse potrebno pa je treba urediti tudi glede medenine, ker za to dobi sindikalni odbor nekaj denarja.

Do prihodnje seje sindikalnega odbora je treba pripra-

viti predlog za podelitev odlikovanja — medalja dela. Sindikalni odbor želi pojasniti, zakaj delavci, zaposleni pri pečenju in rezalci ne dobivajo mleka.

TRANSPORT

Sindikalni odbor na transportu je imel 22. decembra konstituantno sejo, ki jo je vodil tov. Klinar. Prisotne je seznanil z rezultati volitev na občnem zboru, nato pa so razdelili dolžnosti novo izvoljenim članom sindikalnega odbora, ki ga bo vodil tov. Slavko Sušnik.

Sindikalni občni zbori

ki o nagrajevanju in o delu samoupravnih organov. Imajo dve delovni skupini, ki sta imeli po pet oz. šest sestankov. Na sestanku delovnih skupin so največ govorili o obratni problematiki, akcijskem programu, gibanju stroškov v železarni, o predlogih za izboljšanje osebnih dohodkov, o pravilnikih, ki so bili dani v javno razpravo, o redu in disciplini, o varnosti pri delu in o reorganizaciji podjetja oziroma ustanavljanju temeljnih organizacij združenega dela.

V razpravi je sodeloval tov. Gmajnar, ki je poudaril dosežene rezultate dela vseh zaposlenih v strugarni valjev. Tudi v tako majhnem obratu

kot je strugarne valjev so problemi, ki jih je treba sproti reševati. Važno je, da so brez zastojev oskrbovali valjarne z valji in da so bili uspešni tudi v uvajanju nove proizvodnje — za profilarno so pripravili potrebno orodje (oblikovalne koluti). Prav na tem področju bodo imeli v strugarni valjev tudi v prihodnje precej nalog. Tov. Gmajnar meni, da bo kolektiv tudi v prihodnje opravičil zaupanje in da bo z novimi stroji ter napravami še bolj opravil zaupane naloge. Prisotne je seznanil tudi s perspektivo obrata.

Po razpravi so izvolili novi sindikalni odbor, ki ga bo vodil tov. Marjan Langus.

Za urejeno stanovanjsko gospodarstvo

V četrtek, 28. decembra je bila zadnja lanskoletna in ob enem že 35. skupna seja obeh zborov skupščine občine Jesenice.

Najprej so odborniki potrdili program stanovanjske graditve za čas do leta 1976, ki predvideva v naši občini zgraditev okoli 1000 stanovanj. Za toliko bomo imeli predvidoma denarja Ker pa imamo že sedaj evidentiranih več potreb, te pa bodo v naslednjih letih naraščale, so tako v javni razpravi, kakor tudi na seji predlagali, naj bi poleg cenejše gradnje dobili še dodatna sredstva, predlagajo naj bi delovne organizacije namenjale večji odstotek kot ga predvideva zakon (v železnarji so se odločili za 8 odstotkov), zavzeli so se za nujno soudeležbo proslincev in še nekatere druge oblike.

Na seji so z manjšimi spremembami oziroma dopolnitvami potrdili vrsto odlokov, s katerimi bomo v bodoče urejali stanovanjsko gospodarstvo v občini. To so odlok o določitvi najnižjega odstotka sredstev za razširjeno reprodukcijo in družbeno pomoč v stanovanjskem gospodarstvu, odlok o obveznem prispevku za družbeno pomoč v stanovanjskem gospodarstvu, odlok o obveznem združevanju dela sredstev za kreditiranje stanovanjske graditve, odlok o

ustanovitvi solidarnostnega stanovanjskega sklada ter odlok o delni nadomestitvi stannarin in drugi družbeni pomoči v stanovanjskem gospodarstvu.

Poleg tega so sprejeli še odlok o hišnikih, s katerim določajo, katere hiše morajo imeti hišnika in kaj so hišniška opravila. Domenili so se, da bo skupščina občine še iniciator družbenega dogovora o zbiranju sredstev za izvedbo sprejetega programa graditve stanovanj v naši občini.

Poleg zadev s področja stanovanjskega gospodarstva, pa so odborniki na zadnji lanskoletni seji skupščine občine potrdili tudi odlok o ustanovitvi in organizaciji partizanskih enot za območje občin Jesenice in Radovljica. Enak odlok je potrdila tudi skupščina občine Radovljica, saj po novem enote teritorialne obrambe ustanavljajo občine same. Partizanska enota bo združevala enote, ki so ustanovljene po teritorialnem načelu in enote, ki jih ustanavljajo delovne organizacije na področju obeh občin.

Odborniki so potrdili odlok o posebnem občinskem prometnem davku, saj zakon o obdavčitvi določa dve vrsti prometnega davka: temeljni je določen z zveznim zakonom, medmet ko poseb-

nega določijo občine same. Ta pa je med gorenjskimi in tudi drugimi občinami v Sloveniji že usklajen, zato se nekatere stopnje nekoliko razlikujejo od prejšnjih.

Domenili pa so se tudi, kot je že navada, da bodo začasno financirali proračunske potrebe v višini 25 odstotkov lanskoletnih izdatkov. Letošnji proračun bo sprejet pozneje, najkasneje pa do konca meseca marca.

Dodatno k predvidenemu dnevnemu redu so odborniki še potrdili dodatno pogodbo o urejanju prostorov obrata Planika na Breznici. Predvidena dela so bila dražja, poleg tega pa je bilo opravljenih več del, kot pa so predvidevali. Dodatna dela bodo veljala približno 1.510.000 novih dinarjev. Odborniki so še potrdili sklep o izločitvi sredstev občinskega družbenega investicijskega sklada iz kreditnega sklada Ljubljanske banke, enote Jesenice, za vršilca dolžnosti načelnika oddelka za notranje zadeve pa so imenovali Jožeta Veharja.

Predsednik skupščine, Franc Zvan, je predno je začel srečno in uspešno novo leto, odbornikom posredoval še dve informaciji. Glede predvidenega cestnega predora pod Karavankami je povedal, da je študija pripravljena za javno razpravo ter da so tako pri nas kot v Avstriji že urejene zakonske osnove za predvideno investicijo. Studija, ki je že dana v javno razpravo predvideva več možnosti glede lokacije, vendar kot kaže so najugodnejše tri lokacije med Martuljkom in Dovjem.

Druga informacija pa se je nanašala na sklep zvezne konference mest, ki je sklenila nagraditi krajevno skupnost Dovje Mojstrano in med posamezniki Bertija Bruna, za uspešno delo na področju krajevne samouprave.

T. L.

Obiskali bodo koncentracijska taborišča

Na zadnji seji komisije za internirance, zapornike in deportirance pri občinskem odboru ZZB NOV na Jesenicah, ki je bila v decemru, so med drugim govorili tudi o tem, da bi obiskali nekaj koncentracijskih taborišč v Nemčiji za prvomajske praznike. Obisk pripravlja turistično podjetje Kompas Jesenice in je za to potovanje precejšnje zanimanje. Prijave so prejeli že iz Nove Gorice, Skofje Loke, Cernice in od drugod, zanimanje pa je tudi med nekdanjimi zaporniki z Jesenic in okolice ter njihovimi sorodniki in znanci.

Dachau, Flossenbürg in Mathausen so le tri od 16 matičnih koncentracijskih taborišč v Nemčiji, katera so imela več kot 900 podružnic v Nemčiji in nekaterih zasedenih državah. V teh je izgubilo svoja življenja nekaj mi-

lijonov ljudi iz vse Evrope. Mnogi nekdanji interniranci Dachaua, Flossenbürga in Mathausena si hočejo po dolgih letih še enkrat ogledati kraje kjer so trpeli in se borili za svoje revno življenje. Mnogi bi radi videli kraje, kjer so umirali njihovi svojci, več pa je tudi takih, ki sicer sami niso doživljali strahot taborišč, pa bi si radi ogledali te kraje, o katerih so slišali ali brali.

Komisija je na svoji seji sklenila, da se poveže s Kompasom in da podpre to misel, saj je tudi v naši občini zelo veliko število tistih, ki so preživeli težka leta v omenjenih taboriščih. Na seji so bili tudi mnjenja, da bi bilo koristno, če bi se udeležili tudi mladi ljudje, da bi tako bolj znali ceniti svobodo in neodvisnost našega naroda in naše jugoslovanske skupnosti.

Srečko Šorli

Komisija za podeljevanje priznanj Osvobodilne fronte slovenskega naroda

pri občinski konferenci SZDL Jesenice, cesta maršala Tita 86

RAZPISUJE ZA LETO 1973

5 PRIZNANJ OSVOBODILNE FRONTE, KI BODO PODELJENA OB OBLETNICI USTANOVITVE OF — 27. APRILA 1973.

Priznanje OF se podeljuje posameznikom, družbenopolitičnim in drugim organizacijam za posebne družbenopolitične, kulturne in organizacijske dosežke pri razvijanju in krepitvi socialističnih samoupravnih odnosov. Priznanje OF se podeljuje tistim posameznikom in organizacijam, ki so s svojim delom, posamezniki pa tudi z drugimi osebnimi kvalitetami, prispevali k dosežkom trajne vrednosti in s tem vplivali na uveljavljanje in razvoj socialističnega družbenopolitičnega sistema, demokratičnih socialističnih odnosov, za krepitev in razvoj samoupravljanja, zlasti pa za dosežke, ki pospešujejo delovanje občanov in delovnih ljudi na vseh področjih in v vseh oblikah družbenega življenja.

Kandidate za priznanja OF lahko predlagajo posamezniki, ustanove ali organizacije. Predlogi naj bodo poslani komisiji do 15. januarja 1973. Kasnejših prijav komisija ni dolžna upoštevati.

Predlogi morajo poleg kratkega življenjepisa in natančnega naslova vsebovati tudi čim popolnejšo utemeljitev razlogov, zaradi katerih je kandidat predlagan za Priznanje OF.

Predlogi naj bodo napisani na posebnih obrazcih, ki so na razpolago pri občinski konferenci SZDL Jesenice.

Lepo silvestrovanje jeseniških upokoјencev

Pri društvu upokoјencev na Jesenicah je komisija za rekreacijo, kulturo in oddih poskrbela za silvestrovanje kakršnega še ni bilo. Od enote Ljubljanske banke na Jesenicah je dobila tri bančne knjižice za tekmovalne »Kaj več o ljubljanski banki«. Od jeseniških trgovskih in gostinskih podjetij pa je dobila za srečolov dobitke v vrednosti nad tisoč dinarjev in je bil vsak udeleženec po sreči nagrajen. Za prijetno razpoloženje je poleg harmonikarja poskrbel med drugim tudi 90 letni Cena Ambrožič, ki je podal kroniko

za minulo leto. Večer je vodil predsednik komisije za rekreacijo, kulturo in oddihe, ki ga je tudi zaključil z novoletnim nagovorom. Razumljivo, da je tovarstno silvestrovanje privabilo v dom upokoјencev na Jesenicah toliko udeležencev, da je bilo zopet ugotovljeno, da so prostori premajhni. Hvalevredno je, da so imenovani podprli nov način silvestrovanja upokoјencev, saj s tem dajejo priznanje za njihovo minulo aktivno delo in jim omogočajo preživetje jesen življenja kar najboljše.

Na 12. seji delavskega sveta železarne

Ivan Jan

Dražgoška republika

Odlomek iz knjige Dražgoška bitka 2

Ker je bil praznik, je za-
skrbljeni Dražgošan dobil Be-
nedika v Selcah v gostilni
pri Jakelnu.

Ta mu je povedal, da so
ponoči prišli v vas gošarji.
V pivnici je nastala grobna
tišina, Benedik pa je z draž-
goškim odposlancem odšel v
občinsko pisarno. Benedik je
zapisal vse, kar mu je Draž-
gošan povedal, in še posebej
tisto, kar mu je naročil Gre-
gorčič: o številu in oboro-
žitvi. Za uslugo je Dražgošan
hotel vedeti, kaj naj njegovi
sovaščani napravijo v zvezi
z zadnjimi nemškimi pro-
glasi.

»O tem bodite brez skrbi.
To bom že jaz uredil, vi pa
delajte naprej tako, kakor
doslej. V enem, kvečjemu
dveh dneh bodo Nemci go-
šarje napadli. Ne jamčim, da
bo med bojem vse ostalo
celo. Nekaj bo gotovo razbi-
tega in požganega, pa tudi
kaj mrtvih. A kaj moremo...
Kar pa se tiče lepakov pa

pravim, da velja le za tiste,
ki prihoda gošarjev ne bi ja-
vili. Zato bodite potem, ko
bodo Nemci vas zasedli, brez
skrbi.»

Dražgoški odposlanec se je
olajšan vrnil domov. Tako je
o razgovoru s komisarjem
Benedikom poročal sovašča-
nom in partizanskemu povelj-
stvu. (Po originalnem roko-
pisu neimenovanega domači-
na, ki je v avtorjevem arhivu.
Resnico tega potrjujejo tudi
Karel Jelenc — Birt v »Lo-
ških razgledih« 1955 na str.
22.)

Partizani se zdaj niso ne
smeli ne mogli tolažiti, s
tem, da Nemci morda ne ve-
do, kje se zadržujejo. Prav
gotovo so poleg sporočila ne-
kako legalnega dražgoškega
odposlanca zvedeli za njho-
vo bivališče od nekaterih be-
guncev, ki so se udeležili de-
cembrskega upora in so
izginili že iz Dražgoš, da pri
vsem tem ne računamo še na
vohljače, ki so delali skri-
vo-

ma. Jakob Potočnik iz Draž-
goš v svojem dnevniku piše:

»Posamezniki so policiji ta-
koj naznanjali prihod parti-
zanov.« (Jakob Potočnik,
Dražgoše št. 15 — dnevnik,
Loški razgledi 1955., str. 27.)

Prav zaradi tega je štab
računal, da bodo Nemci pri-
šli prej ali slej. Zdaj, ko so
bile karte odprte, so se par-
tizanskemu poveljstvu vsilje-
vale nagle odločitve ter po-
spešene vojaške in politične
priprave. Tako so pripravili
načrt obrambe, ogledali te-
ren in ugotovili, da je kraj
za obrambo še ustrežnejši,
kakor so prej računali.

Po vsem pobočju so bile
najrazličnejše police, njive in
ravnice, ki jih iz doline ni
bilo moč videti. Za hrbtom
se je dvigala Gora, ki je bra-
nila, da bi v boj moglo po-
sesti letalo, gozdovi pa so po
njihovi oceni nudili veliko
možnosti manevriranja.

Poleg tega je pod njimi
ustrezalo tudi tako razgibano
grčevje kot svetokriški hribi
in pa Lajše ter globel proti
zahodu in levoku. Po debe-
lem snegu se v taki strmini
Nemcem ne bo lahko pribli-
žati vasi. To so bile izredne
odlike za obrambo tega kra-
ja, tako je cenil partizanski
štab. Zaradi varnosti so v
vasi uvedli nekaj vojaški re-
žim. Omejili so gibanje in
vsak, ki je prišel v vas, je
moral biti priveden tudi v
štab, vsak ki je hotel iz vasi,
je moral imeti partizansko
dovoljenje.

To novoletno dopoldne je
hitro minilo in po teh ukre-

pih so se začeli pripravljati
tudi na miting, da bi tako
vzajali, pripravljali in hra-
brili domačine in borce.

Prošnje in želje Dražgoša-
nov ter njihovo razpoloženje,
vse je partizansko poveljstvo
priganjalo k pospešenemu vo-
jaško-političnemu delovanju.
Partizani so razumeli zaskrb-
ljene in odkrite domačine,
kar je samo še bolj potrje-
valo, da je treba še bolj de-
lati z ljudmi, kajti umaknili
se ne bodo.

Zdaj so se po hišah razšle
patrulje in pozivale ljudi, naj
popoldne pridejo v Sokolski
dom. Na miting, so rekli.

Ljudje so prihajali počasi,
nekako nerodno, zadržani in
s strahom, vendar pa jih je
prignala tudi prirojena rado-
vednost. Le kaj naj bi izve-
deli na tem mitingu.

Vsi niso prišli, a kako je
bilo, vzneseno pripoveduje
Janko Bernik, ki je šele ne-
kaj tednov prej prišel v bata-
ljon:

»...Vrstile so se recitacije,
govori, pel je pevski zbor, ki
ga je vodil kar komandant
Gregorčič. Ta je tudi sam le-
po prepeval. Vas je bila na-
vdušena, saj kaj takega do
tedaj še ni doživela.

Najlepši govor je imel Za-
gar... Na koncu je poudaril
še to, da imamo zdaj draž-
goško republiko, in
da se bomo zanj, če bo tre-
ba, tudi borili.

Takrat je navdušenje pri-
kipelo do vrhunca. Zagar je
govoril, da je kar vžgalo. Vi-
del sem stare ljudi, ki so jim
prišle solze v oči...« (Janko

Bernik, Skofja Loka, pisani
spomini jeseni 1959, arhiv Po-
krajinskega muzeja Kranj,
fasc. 12—13.)

S tem mitingom so prišle
v vas prve partizanske pesmi,
ki so jih zlasti lepo prepevali
Primorci, ki jih je bilo pre-
cej v bataljonu. Najvidnejša
pa sta bila komandant Jože
Gregorčič, ki je veliko pesmi
prinesel iz Španije, in Bene-
dikt Padovan. Tudi Rafael
Buh je bil dober pevec. Prvi
so jih povzeli domači otroci
in mladina, katerim so par-
tizani prinesli nov življenje
in veselje.

Nekakšen led, s katerim so
bili obdani vaščani, je bil s
tem mitingom prebit, vendar
še ne raztopljen. Bivanje par-
tizanov v njihovi odmaknjeni
vasi je doživljal vsak po
svoje.

Domačin, Pikov oče, a ne
le on, je takole sprejemal vse
to:

»V dvorani smo napeto po-
slušali Zagarjevo predavanje.
Tako je govoril, da nam je
kar kri zastajala po žilah. A

odkri-
vim za-
ška zve-
da so i-
jeli. Ce-
kmeti
misli
nemš-
skvo, o-
ne bom
Te nje
še so e-
di rib
morja k
po žilji
nad: sp
bitko, n-
Pikoveg
pomne
str. 2, /

Klub
di podu
vim bes-
so hro-
na nje
terih o-
žile. Bil
nemš-
pi, pro-
prišlo. M
mu bta
bo va-

Jošt Rolc

Vtisi z izleta v Moskvo in Leningrad

Organizirano razvrščene
skupine so popeljali v avto-
buse. S temi vpljudnimi in
izobraženimi ruskimi vodiči
smo že ob prvem stiku nave-
zali zares pristne prijateljske
odnose.

Z avtobusi moskovskega
Turista smo se odpeljali, pro-
ti 40 km oddaljeni Moskvi.
Avtobusi so precej manj
udobni od naših — to smo
se prepričali tudi v nasled-
njih dneh, ko smo se v Mo-
skvi in Leningradu prevažali
na ogled muzejev in drugih
znamenitosti. Vsak dan smo
dobili druga vozila in seveda
druge šoferje, le vodiči so
bili od prvega do zadnjega
dne isti.

Z letališča smo se že v
mraku vozili po štiripasovni
avtocesti in nato po krožni
cesti zavili na jugozahod me-
sta, kjer je v nepreglednem
morju novogradenj stano-
vanjskih blokov naš hotel
Družba. Vodič Griša nam je
povedal, da je bil ta kraj
pred petimi leti izletišče Mo-
skovčanov.

HOTEL DRUŽBA IN CENE

Hotel Družba je 14 nad-
stropna stavba, lahko bi ga
prištevali v B kategorijo, z
velikim marmornim holom v
prilici, kjer so restavracij-
ski prostori, recepcija, uprav-
ne pisarne, garderobe in dva
kioska za prodajo spomin-
kov, razglednic, značk, ko-
zmetičnih artiklov in drugih
drobnarij.

Naše zanimanje za nakup
je bilo usmerjeno predvsem
k razglednicam, diapozitivom
in vsakovrstnim značkam, ki
so bile v primerjavi z našimi
cenami kar poceni. Razgled-
nica z znamko, slabše kvali-
tete, stane 3 kopejke, naj-
boljše, res kvalitetne pa kar
20 kopejk. Že takoj naj ome-
nim, da je zaradi ugodne
menjave rubljev, pod roko
seveda, naš odnos do te va-
lute zelo čuden. Za škatlico
žvečilne gume, najbolj iska-
nega artikla, ki pri nas stane
le 1,20 din, ni bilo težko
dobiti 1 rubelj, ki po urad-
nem kursu velja 20,40 din.
Za lepo značko, ki bi pri nas
gotovo zanj plačal najmanj

5 din, so bile cene od 10 do
30 kopejk. Fantiči so nas,
kot vse tuje turiste na posa-
mejnih mestih, kjer se zbira-
jo turisti, nadlegovali in za
škatlico žvečilcev ponujali
tudi po 10 značk. Toda o ce-
nah in denarju še pozneje.

Boljši in sodobnejši hoteli
so kajpak v centru mesta.
Največji in najsodobnejši je
hotel Rusija s 6.000 potelja-
mi, le nekaj manjši, zgrajen
še v sovjetskem klasičnem
slogu, je hotel Ukrajina.

Hotel Družba, ki nam je
bil določen za tridnevno bi-
vališče v Moskvi, gledano z
oči zahtevnejšega evrop-
skega turista, ni bil ne luksu-
zen, toda niti ne slab.

Med posebnosti, ki takoj
zbudijo zanimanje v pritič-
ni avli hotela, sodi velika
shema mreže moskovskega
metroja — podzemeljske že-
leznice. Ta je na osrednji
steni avle in meri približno
5 m v kvadrat. Urejena je na
principu svetlečih reklam, z
vsemi linijami in postajami
ter svetlečimi slikami po-
membnih točk v mestu. Ob
načrtu so na bakrenih plo-

ščicah napisali teh točk v ru-
ščini in angleščini z gumbi.
Tujec si tako brez težav,
samo s pritiskom na gumb,
izbere najbližjo relacijo —
prevoz z metrojem, kajti ta-
koj se avtomatično osvetlijo
linije in vse postaje, vključi-
no tiste, na katerih je treba
presedati, do zaključne oz.
izstopne postaje.

Za goste so na razpolago
tri dvigala za 10 oseb, ki jih
upravljajo ženske. V dvigalih
imajo telefon za zvezo z nad-
stropji in okrogli vrtljivi
stol. Tako kot domala vsak
sovjetski državljani tudi te
»liftbojke« venomer berejo
knjige in brošure, tudi med
vožnjo. Človek dobi vtis, da
te ženske srednjih let sploh
ne pogledajo gosta in da je
vsa njihova pazljivost osre-
dotočena le v gumbe dvigala
in čtivo.

V vsakem nadstropju je
klubski prostor s televizor-
jem, klavirjem in biblioteko.
Tu je tudi etažna recepcija,
ki jo vodijo dežurne usluž-
benke. One imajo sobne
ključe, telefon in nudijo go-
stom potrebne informacije
ali majhne usluge. Tu si gost
lahko v posebnem prostoru
sam zlika obleko in perilo,
shrani v hladilnik hrano ali
pijačo, na samovaru mu de-
žurna skuha tudi čaj. Neka-
teri od naših so si namesto
čaja kuhali kavo.

Rdeči trg v Moskvi

Hotelske sobe so opremlje-
ne z razmeroma masivnim,
a sodobnim pohištvo. Leži-
šča so udobna in čista. Mi
smo dobili samo dveposteljn-
ne sobe s straniščem, v ka-
terem je prha in umivalnik
s toplo in mrzlo vodo. Ni-
kjer ne manjka ščetke za či-
ščenje obleke in obutve, ste-
klenih bokalov z vodo, tele-
fona in radia. Razen lokal-
nih oddaj ni mogoče dobiti
drugih radijskih programov.
Gost ima notranjo in zuna-
njo telefonsko zvezo. Brez
težav, ob pravočasnem naro-
čilu, lahko takorekoč s po-
stelje telefonira kamorkoli.
Telefonski razgovor z Jugo-
slavijo, z 12 urnim predhod-
nim naročilom, stane bore
3 rublje. Nekateri so seveda
to priložnost takoj izkori-
stili.

Na splošno bi lahko rekel,
da je razen pregrebe izdeja-
ve, kateri pri nas pravimo
»šlamparija«, notranja opre-
ma vsaj tako standardna kot

pri ve-
hoteli
Resto-
samo
v drugi
storni
Pogrin-
ti, kar
stekleni
V Mos-
da so b-
čeprav
lega kn

H
Se na
trk —
pašeta
kava, n
bil na
obroku
ko v L
gradu,
hladno
rezek,
lamo,
največ
zelenj
iz zelj

odkriti povedano: Žagarjevim zagotovilo, da je nemška zver v zadnjih krčih in da so ji ure štete, nismo verjeli. Čeprav smo bili mi kmeti naivni, smo vendar mislili trezno: Če so številne nemške armade pred Moskvjo, »dražgoška republika« ne bo mogla dolgo obstajati. Te naše osvobojene Dražgoše so se nebogljeno čolnici sredi razburkanega nemškega morja, ki mu Nemci strežejo po žiljenju... (Julči Sternad: Spomini na dražgoško bitko, napisano po pripovedi Pikovega očeta, oddaja »Se pomnite tovariši« 13. 1. 1957, str. 2, Arhiv RTV.)

Klub pesmim, ki so jih radi poslušali, klub prepričljivim besedam in dejanjem, ki so hrabrila in privajala ljudi na novo prisotnost, nekaterih domačinov niso potolažile. Bili so v strahu pred nemškimi povračilnimi ukrepi, pričrpani, da bo do tega prišlo. Močnemu partizanske mu bataljonu so verjeli, da bo vas branil, da se bodo

Nemcem uprli, vendar so se prav tega bali. Zato bi dosti raje videli, če bi bataljon odšel kam drugam.

Vendar je bataljon moral biti nekje, kjer bo prišel do sape, nekje, kjer bo za silo obvarovan pred hudo zimo. Kam bi sicer? Nad njimi je bila siva Jelovica z visoko, previsoko snežno odejo, spodaj po dolini številna nemška vojska in policija, mrz pa tak, da se je roka lepila na železo.

Zato prvi miting ni zadoščal. To je bil šele začetek sodelovanja z domačini. Dražgoška republika je morala zaživeti še močnejše. Cveto Novak pripoveduje o tem takole:

»...Dlje, ko smo bivali v Dražgošah, bolj smo se spoznavali z ljudmi... Ti so postajali vse zaupljivejši. Prinašali so nam celo hrano in tople napitke, ker smo se jim zaradi zime tudi smilili. Tu in tam so nam ponudili kakšno municijo in orožje.

(Se nadaljuje)

pri vseh ostalih evropskih hotelih.

Restavracijski prostori, ne samo v Družbi, marveč tudi v drugih hotelih, so zelo prostorni in solidno opremljeni. Pogrinjki so naravnost bogati, kar aristokratski, zlasti steklenina, posoda in pribor. V Moskvi se nam je zdelo, da so obroki malce skromni, čeprav je bilo črnega in belega kruha več kot dovolj.

HRANA IN PIJACA

Se najizdatnejši je bil zajtrk — maslo, jagodov džem, pašteta ali hrenovka, črna kava, mleko in čaj. Čaj je bil na mizi skoraj ob vsakem obroku. Opoldanski obed, tako v Moskvi kot v Leningradu, je vseboval vedno hladno predjed — mesni narezek, sir in pašteto ter salamo; namesto juhe so nam največkrat postregli z rusko zelenjarno juho — borščem iz zelja, krompirja in kore-

nja, ki ni bila slaba. Glavna jed je bila navadno s pečnim ali ocvrtim svinjskim ali telečjim mesom. V Leningradu, kjer je bila hrana na splošno boljša, pa smo bili deležni tudi zelo okusnih rib. Sicer pa se jedilnik ni bistveno razlikoval od naših restavracijskih menijev. Za sladico smo imeli največkrat sladoled, kdaj tudi pecivo in kompot. Poleg zelene in francoske solate smo skoraj vedno dobili drobne rezine surovih kumaric, ki jih Rusi jedo neokisane, samo s soljo.

Na vsaki mizi je vedno bokal vode, včasih tudi steklenica slatine ali oranžade. Za poslovljni večer pa so se naši leningrajski gostitelji v hotelu Mir izkazali, poleg dobre in obilne večerje, tudi s steklenico gruzinske črnine, našemu merlotu podobnega vina.

38

»Pobegnili ste torej pred fašisti?« ga vprašuje žena, ko postavlja na mizo skledo koruznih žgancev.

»Da,« pripoveduje Žef o vsem, kar se mu zdi potrebno, da mora povedati o sebi gospe, ki ga je povabila k večerji.

»In pravite, da toliko, da niste padli na meji v roke Italijanom?«

»Da.«

»A kako ste se potem rešili?« vprašuje žena, ko že jedo.

»Ne vikajte me,« je Žefu ženino vikanje neprijetno. Mlad fant je še.

»Da, mlad, a pogumen,« pravi železničar Burjevec, ki nekaj že ve o Žefu in ki že razmišlja, kako bi tega fanta pripeljal do razmišljanja o krivičnosti družbe in potrebe boja proti krivici ter kako bi ga po večkratnih srečanjih in temeljitih pogovorih pripeljal v mladinsko komunistično organizacijo, kamor spadajo taki mladi, s krivico in nasiljem sperti in pogumni ljudje, kakršen je brez dvoma tale fant, ki ga je srečal popolnoma po naključju.

Rad bi začel s tem pogovorom, a se premisli, ker se mu zdi, da je za tak pogovor še prezgodaj in da mora poprej tega fanta temeljito spoznati.

Žef pa pripoveduje in pripoveduje in izpopolnjuje svoje skopo pripoved z novimi in novimi podrobnostmi, dokler železničar Burjevec in njegova žena ne zvesta vsega o njegovem otroštvu

- o rojstvu v vasi nekje pod Krnom
- o začetku vojne, ki se ga ne spominja
- o prvem italijanskem vdoru v domačo vas
- o možeh, ki so se Italijanom hoteli postaviti po robu, a Italijanov niso mogli zadržati
- o grozotah, ki so jih počeli italijanski vojaki

»Potem si dobil te udarce po obrazu pri padanju?« mu seže železničar v besedo.

»Kakšne udarce?« — ga Žef ne razume.

»Ves obraz imaš podplut, kakor da te je kdo udaril.«

»O saj me je!« se Žef zareče in pove tudi tisto, kar je menil zamolčati in zakleniti globoko vase. Pripoveduje o vsem, ko vidi, da ga železničar in njegova žena s sočutjem poslušata. Govori o prihodu v skalovito, nikamor odprto kotlino o treh tihotapcih, ki jih je zamenjal za stoje tovariše

- o streljih, ki so presekali tišino
- o sencah treh ljudi, ki so hušknile mimo
- o sebi, ki se je na smrt utrujen stiskal k skali
- o rokah, ki so ga popadle
- o lisicah, ki jih je začutil na svojih rokah
- o udarcih, ki jih je prejel
- o srbskih financarjih, s katerimi se ni mogel sporazumeti

- o psovkah, s katerimi so mu bičali dušo
- o žalostni poti s planin v dolino
- o pogledih letoviščarjev in vaščanov, ki jih je na sebi čutil kakor davne plunke kozjebračega učitelja
- o zaporu, smrdljivem kakor zanemarjeno in umazano stranišče kake zakotne oštarije

- o žeji, ki ga je sežigala
- o policijskem komisarju, ki ga je sprva sumil kot ubijalca nekega financarja, a mu je potem, ko je slišal, da so v Italiji zaprli Andreja, verjel, da je tigrovec

- o zadoščenju, ki ga je prejel
- o bogatem kosilu
- o vožnji mimo Bleda
- o sivi jeseniški dolini, kjer...

Tu Žef zajecelja. Beseda se mu zatakne na jeziku, ne zato, ker bi ne hotel povedati, kaj je doživel in

TIGROVEC ŽEF

MIHA KLINAR

o ustreljenih pred pokopališkim zidom
o plamenih, ki so jih podtaknili surovi italijanski vojaki

o materi, ki ga je dveletnega otroka nesla na svojih rokah v žalostnem sprevedu v Furlanijo

o plazu in viharju vojske, ki je prepodil italijansko vojsko z gora in iz domačih krajev ter jih odnesel čez furlansko raven

o vrnitvi izgnancev
o ruševinah

o hišah in hlevih, ki so jih morali graditi ujetniki in o kapelici, ki so jo zidali sami v spomin ustreljenim

o poti v Judenburg, o ustreljenih v Judenburgu in o očetovem begu

o koncu vojne in očetovi vrnitvi domov

o žalosti, ki je preplavila vas, ko so Primorsko odtrgali v Rapallu od slovenske domovine

o nasilju, o fašistih
o kozjebračdem jetičnem učitelju

o strelji, ki je udarila v italijanski vojaški spomenik na Krnu in sprostila zverinsko divjanje fašistov

o očetu, ki so ga fašisti pretepli tako strahotno, da je umrl

o mami, njeni žalosti in trpljenju, ki jo je v nekaj letih postarala za desetletja

o sebi, ki ga je jetični učitelj pobil s palico na tla, nato pa se zvrnil nanj in pljuval vanj jetične izpljunke

o novem, nič boljšem učitelju, ki je prišel in silil otroke z ricinusom, kadar jih je slišal, da so med seboj govorili slovensko

o Andreju, ki je napovedal boj italijanskemu nasilju nad Slovenci in ki je postal njegov vzor o tigrovcih in pričakovanju tigrovcev, da bo svobodna domovina podprla njihov boj in jih osvobodila

o dnevu, ko so Italijani prijeli Andreja
o begu skozi nevihto

o Italijanih, ki so jih presenetili nad samo poslednjo strmino

o svoji nemoči, o svojem prdču, o drsenju po strmini, o smrtnem strahu

videl na policijskem komisariatu, marveč zato, ker je zagledal na kredenci uro.

»Moj bog, že več kakor celo uro sem tu?« se zdrzne.

»Nič zato, lahko prenočiš pri naju,« mu pravi pravolasa žena.

»Ne, k stricu moram! Rad bi ga še nocoj videl, čeprav je ura že deset.«

»Pozno je že. Zakaj bi ga budil? Lahko bi nama še kaj povedal.«

»Saj sem že skoro vse.«

»Stric bo že spal,« pravi žena, ki prav tako kakor njen mož čuti, da bi tale fant, ki je po golem naključju prišel k njima namesto kurirja, ki sta ga pričakovala, lahko postal dober in pogumen član komunistične mladine, saj se je že ob prvem srečanju s to deželo srečal z nasiljem.

»Stric bo že spal,« pravi tudi železničar.

»Nič zato! Ni vam treba z menoj! Našel ga bom! Tule je številka hiše,« pokaže Burjevčevima pismo.

»To so hiše gospoda Aleša, pravi Burjevčeva.

»Torej tam stanuje tvoj stric?« se začudi Burjevec, ki ve, da so te hiše, če to ime sploh zaslužijo najbolj revne v vsem mestu razen morda tistih barak in kolib za Bežigradom.

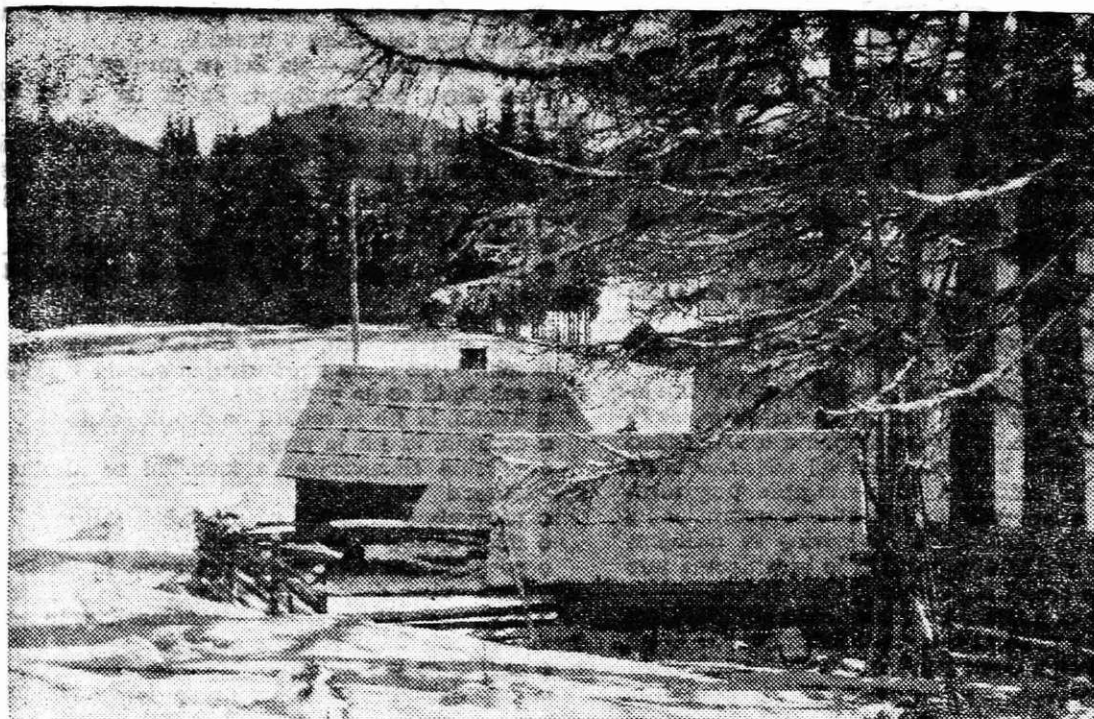
»Da. Ugleden čevljar je. Bogati in ugledni ljudje naročajo pri njem. Pozna se z mnogimi, ki mi bodo lahko našli uk.«

»Tako?« se zdaj čudi tudi Burjevčeva in pove, da ve za to hišo, ker je ta hiša med tistimi številkami hiš, ki niso preveč bogate. Mogoče je med njimi kaka nova, ker že celo leto ali celo več ni bila v »tistem koncu«, kakor je rekla.

»Najbrž bo kaka nova,« pravi Žef, ker ne more verjeti, da bi stric stanoval v hiši, ki spada med najbolj revne hiše v mestu.

»Če se ne motim, so res zidali letos nekaj novega v tistem koncu,« pravi železničar Burjevec in se spomni, da so res pred nedavnim v bližini tiste revščine sezidali dvojce ali troje novih hiš.

Žef se oddahne v veri, da je med tistimi, ki so sezidali nove hiše, tudi njegov stric.

Pokljuka že v teh dneh nudi gostoljubje smučarjem

Kako se Bled pripravlja na zimsko sezono

Turistično društvo Bled je v sodelovanju z blejskimi gostinci pripravilo za letošnjo zimsko sezono ambiciozen program, ki bo v odnosu na preteklega leta bistveno dopolnjen z različnimi zabavnimi in rekreativnimi prireditvami.

Bled se kot svetovno znano in renomirano alpsko letovišče vedno bolj uveljavlja tudi kot zanimivo zimovališče in zimsko-sportni center. V pravem pomenu besede bo to postal že to zimsko sezono, ko bo začel redno obratovati »smučarski center Bleda — ZATRNİK«.

Prednost Bleda pred drugimi zimsko-sportnimi centri je v njegovi vsestranski in pestri turistični ponudbi, oziroma možnostih za raznoliko rekreacijo, ki jo poleg smučanja nudijo: prostrana drsališča na zaledenem jezeru in drsališču pri domu Partizan, edinstveni sprehodi po jezeru ter na otok, v Zako, na Mlino, do hotela Vila Bled, vožnja z ledenim vlakom po jezeru in na otok, vožnja s sankami izvoščkov v razne smeri, idealne možnosti za poldnevne in dnevne izlete, jahanje v zimsko naravo z izposojenimi konji, kopanje v termalnih kopališčih Grand hotela Toplice in Golf hotela (v obeh so tudi savne).

Možnosti za zabavo gostov bo veliko. Plesna in predvaja-glasba bo v večernih urah v hotelu Toplice, v baru Golf hotela, v kavarni hotela Jelovica, v kavarni Park in v novem bistroju hotela Toplice.

Park bar z mednarodnim artističnim programom bo odprt vsak večer. Nova in samo enkrat doživeta je za gosta vožnja z ledenim vlakom po zaledenem jezeru ter na otok. Se posebno zanimiva je vožnja s sankami — izvoščki (na konjsko vprego) v razne smeri (okoli jezera, v Ribno, Vintgar, za Savo na

Lancovo itd.). Ob ugodnih snežnih razmerah bodo organizirali skijöring vožnjo s sankami (izvoščkom) okrog jezera ali v okolico Bleda. Zanimiv bo ogled vsakodnevnih tekmovalnih in treningov v kegljanju na ledu (na jezeru). Na smučiščih Zatrnika in Straže bodo po posebnem programu prirejali razna smučarska tekmovanja. V hotelu Jelovica je za večerno zabavo in ob slabem vremenu gostom na voljo štiristezno avtomatsko kegljišče. Kino predstave so dvakrat dnevno. Turistom bodo na voljo konji za jahanje, ki jih izposojata rejca jahalnih konj: Rus Jerko in Frčej Miha.

Prednost Bleda v zimski sezoni je tudi v dostopnosti z letali, železnico, avtobusnimi zvezami ter osebnimi avtomobili.

Novi smučarski center Bleda — Zatrnik, kjer so idealne možnosti za smuko, bo v zimski sezoni 1972/73 obratoval s polno zmogljivostjo. Ob smučiščih Zatrnika se ne predvideva gradnja nastanitvenih kapacitet, ker se bodo koristili hoteli Bleda, ki je oddaljen le 8 km po dobri asfaltirani cesti.

Na smučiščih Zatrnika bo obratovalo 5 žičnic (na nadm. višini 881 do 1264 m): Hotunjski vrh, Zatrnik, Plana I., Plana II. in Berjanca.

Smučarski center Zatrnik ima preko 60 ha urejenih smučišč, ki bodo vzdrževane z modernimi teptalnimi stroji. Na navedenih smučiščih je skupaj 15 km prog različnih težavnostnih stopenj.

Celotni sistem žičnic je zgrajen tako, da se lahko presmučajo vse proge brez hoje in da se prismočča nazaj na izhodiščni položaj.

Hotelski in drugi gostje Bleda se bodo na smučišča Zatrnika vozili z redno avtobusno linijo, na kateri bodo

avtobusi vozili najmanj vsake uro, oziroma po potrebi vsake pol ure. Za večje skupine hotelskih gostov pa bodo organizirani posebni prevozi. Seveda pa se bodo gosti-smučarji lahko vozili v Zatrnik tudi s svojimi avtomobili.

Prevoz z avtobusi v Zatrnik na relaciji Bled—Zatrnik in nazaj bo zagotovljen z rednimi avtobusi.

Zamrznjeno Blejsko jezero je eno izmed redkih zimskih turističnih atrakcij, kakršno ima samo Bled.

To ugotovitev potrjuje dejstvo, da se na zaledenem jezeru ob sončnih nedeljah (seveda, če je primeren led) sprehaja, drsa, sonči itd. tudi do 10.000 gostov Bleda — izletnikov ter domačinov.

Dokler ne bo ledu na jezeru, bo odprto drsališče pri domu Partizan. Tu bo drsalna šola delovala tudi v času, ko bo na jezeru led.

Agencija Kompas Bled in Kompas hotel Bled bosta v zimski sezoni imela na voljo večje število motornih sank, ki si jih bodo gostje Bleda lahko izposodili. Z motornimi sankami bo dovoljena vožnja na relaciji Bled—Ribno in nazaj, in sicer po neprometnih poteh.

Smučarski center Zatrnik je idealno prizorišče za organizacijo zimsko-sportnih iger delovnih kolektivov, sindikalnih in drugih športno-družabnih smučarskih tekmovanj.

Kopanje v termalnih kopališčih Grand hotela Toplice in Golf hotela je v zimski sezoni in še posebej po utrudljivem smučanju ali drsanju poseben užitek. Savne so gostom na voljo v Grand hotelu Toplice in Golf hotelu. V hotelu Golf imajo hotelski gosti kopanje brezplačno.

Izposojanje zimsko-sportne opreme bo organizirano v vseh hotelih. Jošt Rolc

Novice iz radovljiske občine

Predsedstvo občinskega sindikalnega sveta je skupaj z izvoljenimi delegati za 8. kongres Zveze sindikatov Slovenije, prejšnji tork razpravljalo o nalogah sindikatov pred kongresom. Osredno vprašanje, ki so ga obravnavali, je bila stanovanjska politika v občini in izvajanje ustavnih dopolnil.

V petek pred novim letom je obiskal pripadnike JLA v garniziji Bohinjska Bela predsednik ZMS Živko Pregelj. Vojakom in starešinam je govoril o uresničevanju zamisli splošnega ljudskega odpora in sodelovanju med mladino na terenu in v armadi.

Zaradi zahtevnih nalog po vprašanju kadrovske evidence in nove organiziranosti ZK v občini, je občinski komite ZK sklenil, da bo za določen čas — tri mesece, nastavljal organizacijsko tehničnega sekretarja. To dolžnost bo opravljal Janez Smole, sekretar ZK v tovarni Veriga iz Lesc.

Častno razsodišče pri občinski konferenci ZK je proučilo osebno odgovornost komunistov za povzročeno škodo v podjetju Transport Radovljica in poročalo na komiteju. Razsodišče bo objavilo svoja stališča v dnevnem tisku.

Za novoletne praznike je bilo na Bledu več kot 1500 stalnih gostov, ki so v blejskih hotelih pričakali novo leto. Največ je bilo Nemcev, Holandcev, Italijanov in Avstrijcev. Med domačimi turisti pa so bili najštevilnejši Zagrebčani in Beograjčani. V Silvestrski noči so bili zasedeni vsi hoteli na Bledu in v Bohinju.

Turistično društvo Bled je za letošnjo zimsko sezono pripravilo obširen program prireditev. Že 29. decembra je bil v festivalni dvorani večer jugoslovanskih plesov in pesmi. Prvi dan novega leta je domači konjeniški klub organiziral dirke, drugega dne pa je bila na naravnem drsališču pred hotelom Krim drsalna revija v ritmu valčka in polke, v izvedbi godbe na pihala iz Gorij.

Na zadnji seji v lanskem letu je izvršni odbor kulturne skupnosti sklenil, da bo letošnja Prešernova proslava, tako kot je bilo sklenjeno lani, posvečena kulturni ustvarjalnosti koroških Slovencev. Prireditve z udeležbo domačih in koroških kulturnih skupin bo 3. februarja v festivalni dvorani na Bledu.

Društvo upokojencev iz Radovljice je v zadnjih dveh letih organiziralo 21 izletov za svoje članstvo. V tem času se je udeležilo izletov nad 1600 upokojencev.

Tovarna Elan iz Begunj je pred novim letom odprla novo specializirano prodajalno lastnih športnih izdelkov. Prodajalna bo v Begunjah in bo precej bolj založena kot je bila sezonska prodajalna na letališču v Lescu, kjer so prodajali zimsko opremo.

Letošnji proračun občinske konference Zveze mladine, ki ga je pred kratkim obravnavalo predsedstvo, bo znašal 14.000 din, kar je za 15 % več kot lani.

Koncem decembra je bil ustanovljen še en mladinski aktiv. Tokrat so ga ustanovili na Dobravi pri Kropi. Za predsednico so izvolili dijakinjo 4. razreda gimnazije Slavico Vidic. Sedaj je v radovljiski občini že 13 mladinskih aktivov na terenu in 10 aktivov v delovnih organizacijah.

Poveljstvo ljubljanske armade in predsedstvo republiške konference ZMS je za dosežene uspehe v splošnem ljudskem odporu in sodelovanju z JLA, dodelilo občinski konferenci ZM Radovljica odličje »22. december«. Enako priznanje so prejeli tudi vojniki garnizije iz Bohinjske Bele.

Športno društvo Radovljica združuje nad 460 mladih športnikov, ki aktivno delujejo v petih klubih in dveh sekcijah. Lani so dosegli največ uspeha smučarski, balinarski in rokometni klub. Manj uspešni pa sta bila plavalni in košarkaški klub. Odbojkarska in karate sekcija sta še na začetku delovanja.

V Kulturnem domu v Mošnjah je bila pred kratkim javna radijska oddaja Spoznavajmo svet in domovino. O znanju iz zgodovine hokeja, atletike in šaha so se pomerile mladinske ekipe domačinov, Celja in stare Gorice. Premočno so osvojili največ točk mladi Mošenjčani, pred Celjani in Goričani.

Zaradi pomanjkanja snega na Bledu in v novem zimskem centru na Zatrniku, organizirajo hotelska podjetja za svoje goste posebne avtobusne prevoze na Pokljuko.

Kramljanje z bralci

Ob koncu leta, ko stopamo v drugo leto izdaja naša priloga MZ-Vestnika, je morda prav, da pogledamo opravljeno delo v minulemu letu.

Kot smo v prvi številki MZ-Vestnika napovedali, da bo to priloga glasila Železar, ki bo izhajala vsak mesec v prvi številki, smo se tega roka v mejah možnosti skušali tudi držati. Razen nekaterih zamud nam je to tudi v celoti uspelo.

Koliko nam je uspelo s prispevki, objavljenimi v teh dvanajstih številkah zadovoljiti bralce, ne vemo. Lahko le rečemo, da kritik na to ni bilo, čutiti pa je bilo od bralcev, da je ta rubrika spremljana, ker nudi poleg ostalega čtiva zanimivo branje.

Mi se zavedamo, da napovedani koncept za to prilogo ni bil v celoti izveden. To bomo skušali vpeljati v tekočem letu, ker bo v nadalje odpadel »Koledar pomembnejših dogodkov«, ki je navadno zavzel veliko prostora. Namesto tega bomo uvedli kratke črtice ali zapise iz zgodovinske preteklosti naj si bo splošne, kulturne ali železarske. Te snovi je dovolj in nimamo strahu, da naloge ne bi mogli izpeljati.

Vsem bralcem in zlasti sodelavcem se zahvaljujemo za pozornost, sodelovanje in pomoč, zlasti pri dokumentiranju objavljenih slik iz našega fotoarhiva, saj nam je le tako uspelo dokumentirati slike, ki so za naš fotoarhiv zelo pomembne.

Želimo si, da bi tudi bralci izrazili eventuelne želje, o čem naj bi pisali, kaj bi radi vedeli oziroma kaj jih zanima in morda dali celo konkretne predloge o tem.

Ob zaključku vsem bralcem in sodelavcem želimo srečno in uspehov polno novo leto 1973.

Ob zaključku razstave Padli jeseniški revolucionarji - umetniki

Tehnični muzej železarne Jesenice je med ostalimi delovnimi nalogami za minulo leto pripravil tudi razstavo Padli jeseniški revolucionarji-umetniki v avli skupščine občine Jesenice.

Namen razstave je bil, da predstavimo jeseniški javnosti in zlasti mladini intimno ustvarjalno in družbeno politično dejavnost štirih jeseniških osebnosti, ki so bodisi literarno, bodisi likovno bogatili našo kulturo, vsem štirim pa je lastna velika predanost slovenskemu narodu in pripadnost delavskemu razredu in njegovi borbi za socialne pravice. Še posebno izrazita pa je bila njihova aktivna dejavnost v borbi proti okupatorju, njihovo junaško zadržanje vse do poslednjih trenutkov življenja. Ti štirje revolucionarji-umetniki so bili: TONE ČUFAR, pisatelj, pesnik in dramatik, STANE BOKAL, slikar-amater, glasbenik, kulturno-prosvetni delavec, VIKTOR GREGORAC, nadarjen slikar in literarni delavec in SLAVKO SAVINSEK, pisatelj, dramatik, glasbenik in umetniški kritik. Bili sta to dve generaciji, ki sta se v smrti združili v eno. Za vse štiri je bilo usodno leto 1942, ko so padli pod okupatorjevimi streli.

Njihovo revolucionarno delo, njihova umetniška ustvarjalnost, njihovo življenje predano delavskemu razredu in njihova neomajna vera v boljši in pravičnejši svet naj bodo nam v spomin in opomin.

Za razstavo je bilo veliko zanimanje. To nam je narekovalo, da smo jo za teden dni podaljšali. Številni obiski nam je jamstvo, da so tovrstne razstave še vedno zaželeno. Kako pa so sprejeli to razstavo posamezni obiskovalci pa vidimo iz nekaterih napisanih vtisov v vpisni knjigi.

Učenka osnovne šole Tone Čufar: Ta razstava mi je zelo všeč. Posebno me je zanimal Tone Čufar, ker se po njem imenuje naša šola. Sedaj vem več o težkem življenju med vojno; vsi ti fantje so dali svoja življenja, zato, da bi mi živeli v svobodi.

Obiskovalec: Pozdravljam pobudo in organizacijo te razstave, s katero se prispeva, da ne bodo utonili v pozabo ustvarjalci, na katere smo in bomo ponosni.

Pedagog: Razstavo so si ogledali učenci osnovne šole Tone Čufar. Vse nas veseli, da so na Jesenicah še ljudje, ki pomagajo z različnimi razstavami približati našo preteklost. Tudi na ta način vzgajamo ljubezen do domovine. V svojem imenu in v imenu učencev — hvala!

Oče in hči: Razstava je zelo poučna in zanimiva, zlasti za domači kraj, kjer so živeli in delali borci in umetniki. Takih razstav bi bilo treba še več.

Muzejsko — zgodovinski vestnik

13 — januar 1973

To je le nekaj od številnih izjav, ki so nam dokaz, da trud in delo z razstavo ni bil zaman. Na tem mestu se zahvaljujemo vsem svojim in znanem padlih revolucionarjev, ki so nam od-

stopili dela teh revolucionarjev in slikovno ter dokumentarno gradivo, ki nam je omogočilo, da smo to razstavo v takšnem obsegu lahko realizirali. Najlepša hvala!

Z razstave »Padli jeseniški revolucionarji — umetniki« pano Viktorja Gregoraca.

Zahvala našim sodelavcem

Ob letu je prav, da se iskreno zahvalimo vsem, ki so darovali zgodovinsko dokumentarno gradivo tehničnemu muzeju železarne Jesenice, oddelku za delavsko gibanje in NOV in tako pomagali povečati zbirko dragocenih pisanih dokumentov, fotografij, eksponatov, raznih odlikovanj, značk, revij in časopisov.

Tako le počasi raste fond zgodovinsko dokumentarnega gradiva, ki bo zanamcem ohranil zanimivo preteklost delavskega gibanja in borb za našo osvoboditev. Krog ljudi, ki razumejo nalogo, da je potrebno oti pozabi dragoceno gradivo iz naše daljne in bližnje preteklosti, je razveseljivo vsako leto večji.

V letu 1972 smo zabeležili 51 darovalcev, tako posameznikov kot delovnih organizacij in sicer:

Antonič Anton z Jesenic, Arhiv CK ZKS Ljubljana, Banko Branko iz Gorij, Brun Viktor z Jesenic, Bokal Ferdo z Jesenic, Bertoncelj Polonca z Jesenic, Janko Burnik z Jesenic, Čelesnik Lojze z Javornika, Gabrijel Nace z Jesenic, Grebenšek Vojteh s Koroške Bele, Geršak Ivan z Jesenic, Jensterle Albin z Jesenic, Koren z Jesenic, Kristan Franc iz Ljubljane, Koblar Stane in Konobelj Franc, oba z Jesenic, Koselj Ivan s Potokov, Klinar Pavel z Jesenic, Kotnik Jože iz Javornika, Klinar Albina s Koroške Bele,

Krajevna skupnost Podmežaklja, Langus Beno z Zirovnice, Mitrovič Panta z Valjeva, Mikelj Marija z Jesenic, Markizeti Justina z Jesenic, Malenšek Marija z Jesenic, Mokorel Anton z Jesenic, Noč Lovro z Jesenic, Občinska konferenca SZDL Jesenice, Občinski komite ZK Jesenice, Občinska konferenca ZMS Jesenice, Obratovodstvo elektro energije Železarne Jesenice, Pokeljšek Minka z Jesenic, Pogačar Marija z Jesenic, Pretnar Janko s Koroške Bele, Perko Vencelj iz Ljubljane, Razingar Berta z Jesenic, Rozman Jože z Jesenic, Saksida Silva z Jesenic, Sitar Anton z Jesenic, Smolej Albin z Jesenic, Sranc Valentin z Jesenic, Sranc Janko z Jesenic, Štefka Ruža z Jesenic, Urbanc Anton z Jesenic, Varl Jože z Jesenic, Verdnik Janko z Jesenic, Vovk Ivan z Jesenic, ZZB NOV Jesenice, dr. Zolokar Vinko z Jesenic, Župančič Uroš z Jesenic, Železarna Jesenice.

Vsem sodelavcem se zahvaljujemo in priporočamo za nadaljnje sodelovanje, obenem pa apeliramo tudi na ostale občane, bralce Železarja in delavce kolektiva železarne Jesenice, da pregledajo doma, če posedujejo kakršnokoli slikovno ali dokumentarno gradivo, da nam ga odstopijo in s tem rešijo pred pozabo. Često se namreč dogaja, da posamezniki za nas zelo dragoceno gradivo zavrejo na smetišča ali pa ga izročijo na odpad, kar je vsekakor velika škoda.

Jože Rozman

Kako stare so pravzaprav Jesenice

12. nadaljevanje

V zadnjem nadaljevanju smo skušali prikazati politične razmere v deželah, ki so jih zasedli Slovenci od naselitve do nastanka samostojne slovenske države in slovenskega plemstva, ko so Slovenci živeli še svobodno.

Točnih dokumentov ali zapisov iz te dobe seveda ni. Do teh zaključkov so prišli zgodovinarji, ki so obravnavali življenje Slovanov, naših prednikov, v Alpских deželah, dokler niso prišli pod frankovsko nadoblast.

Upoštevajoč ugodne klimatske razmere v teh predelih, rodovitno zemljo in razmeroma ugodno lego samih krajev bi lahko sklepali, da so se naši predniki lahko prilagodili tem razmeram, kar je razvidno iz tega, da so se tu stalno naselili. Gorenjska jim je nudila ugodne pogoje za razvoj tako poljedelstva kot živinoreje in sadjarstva. Prostrani gozdovi polni divjačine so jim zagotavljali dovolj hrane. Bistre reke, bogate z ribami pa so jim nudile ribolov. Njihovo življenje bi se lahko prav lepo razvijalo, če ne bi bilo burnih vojnih časov in zapadnih germanskih sosedov, ki so se poleg Obrov želeli polastiti dežel antičnega Norika še pred prihodom Slovencev.

Da so bili Bavarci, Franki in tudi Langobardi zainteresirani zlasti za ozemlje naše Slovenije in Karantanije je več razlogov. Prvi razlog lahko iščemo v tem, ker so bila ta ozemlja zelo bogata na rudah (baker, železo), saj je bilo noriško jeklo poznano v Evropi že pred prihodom Rimljanov. Kot drugi razlog pa lahko omenimo zgodovinsko ugotovljeno dejstvo, da je prav naše ozemlje Slovenije predstavljalo še iz antičnih časov znano križišče trgovskih cest od Severnega morja v Italijo in od zapada proti bizantinskemu cesarstvu. Poleg tega pa je bil zlasti za vzhodne barbarske narode le preko postojnskih vrat možen dostop v Italijo, ki je bila sicer po naravnih mejah z Alpami dobro zavarovana in vedno vabeča dežela, kjer so si obetali dobrega plena.

Slovenci so se dolgo časa upirali tem pritiskom, vendar se močni obrski sili niso mogli uspešno zoperstaviti, zato so v 8. stoletju prosili sosedne Bavarce za pomoč v boju proti Obrom. Le-te so premagali, vendar so slovenske dežele prišle leta 749 pod bavarsko nadoblast. Ko pa so Franki pokorili tudi uporne Bavarce in leta 788 Langobarde, so Slovenci takrat prišli pod frankovsko nadoblast. Z zmago Frankov nad Obri je bil tudi del vzhodnih Alp s celotno Panonijo priključen veliki frankovski državi, v kateri pa so naši predniki še obdržali svoje kneze. Čeprav so slovanski knezi postali vazali frankovskih kraljev, so vendar še obdržali samostojnost nekako do leta 822. Tega leta je bil namreč strt upor Ludovika Posavskega, ki se je boril proti frankovski nadoblasti in so ga v bojih podprli tudi slovanski knezi v Karantaniji in na Slovenskem.

Leto 828 lahko štejemo kot usodno leto za nas Slovence, kajti z gospodarskimi in političnimi reformami je bila takratna zemlja, zasedena po naših prednikih, razdeljena v razne mejne grofije, ki so jih vodili frankovski vojvode in mejni grofi. Takrat so nastale meje med Primorsko in Furlanijo, med Primorsko in Kranjsko, med Kranjsko in Koroško, kakor tudi meje med Kranjsko, Koroško in Štajersko. V tistih časih namreč je bil prvotni slovanski narod, ki si je ohranil ime Slovenci, razkosan v dežele, po katerih so prebivalci kasneje dobili tudi svoja etnična imena: Stajerci, Korošci, Kranjci, Primorci. Prav to razkosanje slovenske zemlje je vsa dolga stoletja bilo usodno za združitev Slovencev tako kot je uspelo na primer Hrvatom ali Čehom. Zakaj slovenske dežele nikoli niso obravnavali kot skupnost nekega naroda ali kot Slovenijo, temveč vseskozi tudi kasneje v Avstroogrske le kot dežele s prebivalci, ki se jih je držalo ime po deželah. Slovenski narod kot tak, bolj rečen kot neko narodno etnično celoto, sploh niso priznavali. V tem lahko iščemo vzroke tudi za razmejitvene črte, ki so razkosale Slovenijo po razpadu Avstroogrske leta 1918 oziroma 1920, ko so z Rapalsko pogodbo priključili Primorsko in del Kranjske Italiji, kakor tudi postavili mejo med koroške in štajerske Slovence, ki nas ločijo še danes.

V zadnji številki MZ-Vestnika smo objavili zemljevid, iz katerega je razviden obseg alpskih dežel zasedenih po Slovenih. Na tem zemljevidu lahko razločno vidimo kako velika so bila ta ozemlja v primerjavi z današnjimi ozemlji, kjer smo naseljeni Slovenci. Vzrok za to moramo iskati v intenzivni germanizaciji teh dežel, ki se je pričela izvajati kmalu potem, ko so Slovenci izgubili svojo samostojnost in padli pod frankovsko nadoblast.

Najbolj intenziven proces germanizacije je zajel takratna ozemlja Karantanije. Frankovski kralj si je namreč lastil vseh zemljišč, ki jih niso posedovali samostojni kmetje oziroma slovanski plemiči in ostali svobodni staroselci. Veliki presežki neobdelane zemlje so mu narekovali, da jih je daljal v fevd frankovskim plemičem. Velik delež pri tem je padel tudi v roke takratnim škofijam. Iz dokumentov je namreč razvidno, da so salzburški, babenbergski, freisinški in brixenški škofje dobili z raznimi darilnimi pogodbami poleg plemičev velika ozemlja v svojo posest. Na ožjem Gorenjskem zabeležimo prvo tako darilno pogodbo, s katero je bila darovana znana Loška posest freisinškim škofom že v 10. stoletju. Takrat so škofje imeli namreč pri vladarjih zelo močan vpliv. Vzrok za te daritve pa je iskati tudi v tem, ker je že Karl Veliki kot frankovski kralj in rimski cesar želel novo zasedena ozemlja in zlasti prebivalstvo čimprej pridobiti za krščansko vero. Znano je namreč, da so salzburški škofje že v času svobodne Karantanije pošiljali med poganske Slovence klerike in razne patre, da bi širili krščansko vero. Proces pokrščevanja Slovencev je bil seveda dolgotrajen in povezan z bratomornimi boji med že katoliškimi in še poganskimi Slovenci. Iz teh časov je Prešeren napisal tudi zgodovinski ep »Krst pri Savici«, v katerem nazorno prikazuje takratne razmere in obupne poskuse Slovencev, da bi si ohranili svojo samostojnost.

Pri delitvi slovenske zemlje so želeli imeti korist tudi brixenški škofje. Prošnja takratnega škofa Albuina na cesarja Henrika, v kateri je prosil za ozemlja na Gorenjskem, je bila ob podpori cesarjeve žene kot škofove sorodnice ugodno rešena. Leta 1004 mu je cesar Henrik II. z darilno pogodbo podelil ogromna posestva med obema Savama (Dolinko in Bohinjko) s sedežem na Bledu. O tej daritvi se je ohranil v arhivih naslednji dokument:

Trident, 10. aprila 1004

Kralj Henrik II. podeli vsled prošnje säbenskega škofa Albuina cerkvi sv. Ingenuina in Kasijana,

njenemu škofu in njegovim naslednikom svoje posestvo z vsemi priliklinami na Bledu v kranjski pokrajini in v grofiji Walttilonovi. Grofje in druge sodnijske osebe se ne smejo brez dovoljenja ondotnega škofa mešati v tamošnje javno sodstvo. Vse desetine naj dobivajo bratje, ki služijo sv. Ingenuinu; rečenemu škofu pa naj do njegove smrti pripadejo vse druge stvari, s katerimi lahko razpolaga po svoji volji. Kadar pa bi umrl, naj bratje dobe eno tretjino rečenega posestva, drugi dve tretjini pa njegovi nasledniki.

Z nekaterimi kasnejšimi daritvami so si brixenški škofje zagotovili celotna ozemlja med navedenima rekama Savama od Triglava do sotočja pri Radovljici. Znano pa je, da so si brixenški škofje s spretnimi manipulacijami v kasnejših letih pridobili veliko zemlje na levem bregu Save (Dolinke), saj je znano, da je na primer vas Koroška Bela od vseh časov spadala pod Brixen. Izjemo je tvorila le freisinška posest, v katero je sodilo Dovje in Mojstrana z gornjim delom Krme in doline Vrat.

Kako so dejansko potekale razdelitve zemlje in meje teh ozemelj, je težko točno ugotoviti, saj so se v nekaterih predelih konkretno na Gorenjskem pojavljale čudne anomalije. Če pogledamo samo pas v naši dolini, recimo od Belce do potoka Bele, vidimo tako, da je Dovje z Mojstrano med potokoma Belco in Dobršnikom spadalo pod Breising. Ozemlje med Dobršnikom in potokom Ukovo od Save do vrha Karavanj je spadalo kasneje pod Ortenburžane, medtem ko je ozemlje vzhodno od Ukove s Koroško Belo, Potoki in Žirovnico spadalo pod Brixenške škofje. Ozemlja nižje od Žirovnice do Tržiške Bistrice pa so si delili med seboj brixenški škofje, grofje Ortenburški in kasneje Lambergi. Grofje Ortenburški so v 12. stoletju dobili v fevd celotno Gornjesavsko dolino in ozemlja na desnem bregu Save pod sotočjem, kakor tudi na levem bregu Save, kjer je nastalo kasneje znano radovljiško gospostvo in še prej ortenburški trg Radovljica. Pri tem naj omenimo, da je tudi vas Jesenice z okolico sodila vseskozi upravno pod Ortenburžane.

Od svetne gosposke so najboljše zemljišča na Kranjskem prišla v posest grofov Andeških, Bogenskih in Špajnhajmov. V 12. stoletju pa so zadnja zemljišča kot smo že omenili prešla v posest bavarskih grofov Ortenburžanov, ki so se že v 10. stoletju utrdili okoli sedanjega mesta Špitala na Koroškem.

Nadaljevanje sledi
Tušar Stane

Gornja slika nam predstavlja nastop Sokolov gorenjskih žup ob 20-letnici ustanovitve jeseniškega Sokola leta 1924. Posnetek je narejen na začasnem sokolskem telovadišču poleg stare Tršanove hiše, kjer je sedaj obrat Viatorja Jesenice. V ozadju so dobro vidne od desne Vovkova hiša z gospodarskim poslopjem in stara Hrvatova gostilna, ki so bile 1. marca 1945 bombardirane. Ta slika je za nas zelo zanimiva. Zato prosimo bralce, zlasti tiste, ki so morda na tej prireditvi sodelovali, da nam posredujejo bolj točne podatke tako glede samega datuma tega nastopa, kakor tudi izčrpane podatke o nastanku tega telovadišča in koliko časa je bil v uporabi. Kot je nam znano, je bil to takrat sestavni del znanega Rožmanovega travnika. Zanimivo bi bilo vedeti, ali ga je Rožman, takratni gostilničar, dal v najem ali ga je društvu odstopil v uporabo.

Kaj bomo gledali v kinu

KINO RADIO

6. do 7. januarja italijanski barvni film ob 17. in 19. uri **MEHIKA V PLAMENIH**, režija Felipe Cazal, v glavni vlogi Antonio Aguilar

8. do 9. januarja ameriški CS barvni film ob 17. in 19. uri **POGON ZA 100.000 DOLARJEV**, režija Rafael R. Marchent, v glavni vlogi John Garko

10. januarja ameriški barvni film ob 17. in 19. uri **OPERACIJA LISABON**, režija Tulio Damicheli, v glavni vlogi Brett Hölsey

11. do 12. januarja amer. barvni film ob 16.30 in 19. uri **DOLINA RADOSTI**, režija Francis Ford Coppola, v glavni vlogi Fred Astaire

13. januarja ameriški barvni film ob 17. in 19. uri **VOLKO DLAKI PROTI VAMPIRJEV**, režija Eriq L. Equiluz, v glavni vlogi Paul Naschy

KINO PLAVZ

6. do 7. januarja ameriško-italijanski CS barvni film ob 18. in 20. uri **POGON ZA 100.000 DOLARJEV**

8. do 9. januarja italijanski barvni film ob 18. in 20. uri **MEHIKA V PLAMENIH**

10. do 11. januarja nemški barvni film ob 18. in 20. uri **JAVNA HISA**

12. januarja ameriški barvni film ob 18. in 20. uri **OPERACIJA LISABON**

13. januarja italij-španski CS barvni film ob 18. in 20. uri **KONPANJEROSI**

KINO DOVJE-MOJSTRANA

6. januarja angleški barvni film **KRI IZ SARKOFAGA**

7. januarja italijanski CS barvni film **PRIHAJA SABATA**

13. januarja ameriški CS barvni film **POGON ZA STO TISOČ DOLARJEV**

KINO KRANJSKA GORA

6. januarja italijanski CS barvni film **PRIHAJA SABATA**

7. januarja nemški barvni film **JAVNA HISA**

10. januarja ameriško-italij. CS barvni film **POGON ZA 100.000 DOLARJEV**

11. januarja ameriški barvni film **OPERACIJA LISABON**

13. januarja italij. barvni film **MEHIKA V PLAMENIH**

KINO DELAVSKI DOM JAVORNIK

6. januarja angleški barvni film ob 19. uri **VOHUNKA LILI DARLING**

7. januarja angleški barvni film ob 19. uri **KRI IZ SARKOFAGA**

10. januarja italij. barvni film ob 19. uri **MEHIKA V PLAMENIH**

13. januarja nemški barvni film ob 19. uri **JAVNA HISA**

Mejika v plamenih — italijanski barvni film si oglejte v naših kinematografih

JUGOBANKA — ekspozitura Jesenice obvešča svoje komitente, da bo od 25. decembra dalje poslovala po novem delovnem času in sicer:

vsak dan od 8. do 19. ure neprekinjeno ob sobotah od 8. do 11. ure

VARCUJTE PRI JUGOBANKI!

ČESTITKA

Upravni odbor Društva upokojencev na Javorniku-Koroška Bela, želi vsem svojim članom srečno, zdravo in zadovoljno leto 1973 z željo, da bi zdravi dočakali in uživali zasluženi pokoj še vrsto let.

Enako želimo delavskemu svetu in vsem članom kolektiva Železarne, predvsem pa še nadaljnjega napredka.

Tudi vsem organizacijam in delovnim kolektivom na območju jeseniške občine, ki so nam karkoli pomagali pri ureditvi našega doma upokojencev na Javorniku, želim veliko delovnih in poslovnih uspehov v letu 1973.

Društvo upokojencev Javornik-Koroška Bela

ZAHVALA

Ob smrti drage žene, mame in stare mame

MARJETE REPE

se iskreno zahvaljujemo sosedom, sorodnikom, zdravniški dr. Ulčarjevi, pevcem, Janezu Čopu in sodelavcem PIV energije za pomoč in darovane vence ter vsem, ki so jo spremili na zadnji poti.

Zalujoči: mož, hčerka in sin z družino

ZAHVALA

Ob smrti drage žene, mame babice in sestre

JOŽEFE KALAN

se najtopleje zahvaljujemo vsem, ki so z nami sočustvovali, nam kakorkoli pomagali. Posebna zahvala dobrim sosedom Možinovim, za vso pomoč.

Najlepša hvala pevcem in voznikom osebnih avtomobilov za dragoceno uslugo ter vsem ostalim, ki so jo spremljali na njeni zadnji poti.

Zalujoči: mož, Janez, hči Ivanka, sin Franc z družino in ostalo sorodstvo.

ZAHVALA

Ob nenadni, boleči izgubi naše ljubljene mame in štara mame

ANTONIJE BERTONCELI

izrekamo iskreno zahvalo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste jo spremili na zadnji poti.

Zahvaljujemo se tudi dr. Sajevidu, ki jo je obiskoval na domu in ji pomagal v času bolezni. Iskrena hvala vsem darovalcem vencev, sorodnikom sosedom in sodelavcem instrumentalne delavnice za denarno pomoč, pevskemu zboru upokojencev za žalostinke, govorniku za lepe poslovične besede ter lastnikom avtomobilov za prevoz.

Se enkrat prisrčna hvala vsem, ki ste se poslovičili od naše drage mame ter z nami sočustvovali.

Zalujoči: hčerka Francka, sinova Berti in Dinko z družinami.

ZAHVALA

Ob smrti naše drage mame in stare mame

ANE SLABE

se zahvaljujem vsem, ki so jo spremili k zadnjemu počitku, ji darovali cvetje in mi ob tej bridki izgubi pomagali.

Posebej se zahvaljujem prim. dr. Uršičevi in strežnemu osebju za prizadevanje in skrb med zdravljenjem na kirurškem oddelku v Ljubljani.

Hvala tudi dr. Jenku in dr. Rjazancu za zdravniško pomoč v času njene bolezni.

Zalujoči: hčerka Marta z družino

HOKEJ NA LEDU

Jesenice : Medveščak 7:2 (3:1, 2:0, 2:1)

V povratnem srečanju tekmovanja za Alpski pokal so Jeseničani doma zanesljivo in zaslužno premagali ekipo zagrebškega Medveščaka. Gošče, ki so na Jesenice dopotovali brez obolelega Gojanoviča in Ančevića, niso mogli nuditi pravega odpora domačemu moštvu. Le redko so prihajali pred vrata domačih, pred svojimi vrati pa so imeli precej sreče, zelo uspešno pa jih je tudi reševal vratar.

Jeseničani so le na trenutke zaigrali bleščeče, vendar

pa so bili mnogo boljši nasprotnik in so se zaslužno uvrstili v naslednje kolo, oziroma v polfinale tega mednarodnega tekmovanja. Tu se bodo po vsej verjetnosti srečali s švicarsko ekipo Lugano, ki je izločila iz Alpskega pokala v letošnji sezoni že ljubljansko Olimpijo. Upamo, da nas naši fantje tudi tokrat ne bodo razočarali in se povzpeli še stopnico višje.

Gole za Jesenice so dosegli: Franc Smolej 3, Skrijanc 2, Hafnar 1 in Beravs 1.

Šahovska šola

V šahovskem društvu že dva meseca, od 3. novembra lanskega leta dalje, uspešno deluje šahovska šola, ki je namenjena predvsem mlajšim igralcem, ki šele spoznavajo lepote in zahtevnosti šahovske igre.

Šahovska šola je vsak petek od 18. do 20. ure v šahovskem domu. Do sedaj jo redno obiskuje 12 mladih šahistov v starosti od 8 do 14 let. Tem mladim šahistom poudarjamo, da se občasno priključijo še osem šahistov mladincev, ki že poznajo osnove šahovske igre, pa si žele pridobiti več teoretičnega znanja iz šaha, tako v otvoritvi, osrednji igri in končnicah. Da šahovska šola tako uspešno deluje gre gotovo največ zaslug našemu sodelavcu Branku Zorku, ki šolo zavzeto in vestno vodi, kot mentor mladim šahistom.

Odbor društva s pametno programsko politiko hoče šahovsko igro približati čim večjemu številu sodelavcev kot koristno rekreativno igro, ki lahko postane koristna spro-

stitev in razvedrilo tako starejšim igralcem kot mlajšim. Hkrati pa se zavedajo, da je iz mladih vrst šahistov lahko zraste generacija šahistov, ki bo uspešno posegla v tekmovalni šah.

Program šahovske šole je po svoji vsebini precej zahteven in obsežen predvsem pa zajema novejšo šahovsko teorijo. Program Branka Zorka, s tem ko upoštevamo, da udeleženci šole že poznajo začetne poteze in osnovne zakonitosti šahovske igre, takoj preide v bolj zahtevne in miselno napornejše šahovske probleme in variante v otvoritvi in končnicah, medtem ko v osrednji igri dopušča mlademu igralcu več lastne iniciativnosti in domiselnosti.

Mogoče od šahovske šole preveč pričakujemo. Gotovo pa je šahovska šola velika spodbuda, da zraste v šahovskem društvu mlada generacija močnih in uspešnih igralcev, s tem pa bodo poplačani napor in prizadevanost odbora šahovskega društva in Branka Zorka, vodja šahovske šole.

ZAHVALA

Sindikalnemu odboru hladne valjarne in vsem sodelavcem se najlepše zahvaljujem za prejeto darilo ob upokojitvi.

Obenem želim celotnemu kolektivu srečno in zadovoljno leto 1973 in še mnogo uspehov na njihovem delovnem mestu.

Filip Kos
Tavčarjeva 7
Jesenice

ZAHVALA

Tovarniškem odboru osnovne organizacije Železarne se iskreno zahvaljujem za denarno pomoč, ki mi je bila med boleznijo zelo dobrodošla.

Cveto Rolc
varnostna služba

ZAHVALA

Sindikalnemu odboru elektrodne oddelka se najlepše zahvaljujem za darilo ob moji upokojitvi, ki mi je bilo izročeno na občnem zboru.

Kolektivu elektrodne oddelka želim srečno in uspešno novo leto 1973.

Pavla Drab

ZAHVALA

Kolektivu skladišča valjarne Bela in valjarne žice Bela se iskreno zahvaljujem za pozornost in denarno pomoč, ki so mi jo izkazali ob novem letu. Vsem iskrena hvala z najlepšimi željami v novem letu 1973.

Cilka Zagar
c. železarjev 26
Jesenice

Mala Čufarjeva knjižnica za vas

Za 120,00 din šest zvezkov MČK

V založbi kulturno umetniškega kluba Tone Čufar, pri istoimenski Svobodi Jesenice je izšlo prvih šest zvezkov male ČUFARJEVE KNJIŽNICE:

1. Tone Čufar TOVARNA, v knjižnici z 32 stranmi je objavljena njegova kratka povest, z dodatkom Čufarjevega poslednjega pisma staršem in njegovim življenjepisom. Za besedilo je poskrbel književnik, Čufarjev prijatelj Cvetko Zagorski, Čufarjev portret in ilustracije oziroma opremo pa je prispeval akademski slikar Jaka Torkar.

2. Slavko Savinšek POREDNI SMEH, na 40 straneh je objavljenih 18 Savinškovih izbranih otroških pesmi, z njegovim portretom in življenjepisom. Pesmi je izbral in napisal življenjepis pesnik in publicist Črtomir Sinkovec. Pesmi pa so ilustrirali učenci Posebne osnovne šole Jesenice pod vodstvom pedagoga, akad. slikarja Romana Savinška, kar je edinstven primer na Slovenskem.

3. Viktor Gregorač RAZMERJA, na 110 straneh je izbranih 15 Gregoračevih najboljših črtic in 11 reprodukcij njegovih likovnih stvaritev. V obsežnem uvodu, poleg razglabljanja o besednem in likovnem ustvarjanju nadarjenega javorniškega mladince, je zelo nazorno označen čas tik pred vojno in dozorvanje javorniške in jeseniške mladine, ki so se zbrali v SKOJ v najkrutejšem času naše zgodovine in njihovo žrtvovanje za svobodo. Črtice je izbral in napisal uvodno razmišljanje literarni zgodovinar prof. Emil Cesar, knjižico pa je opremil Gorenjski tisk Kranj.

4. Andrej Kokot ČUJTE, ZVONOVI POJO, na 40 straneh je izbranih 26 njegovih pesmi v štirih ciklih: Še moja smrt je upor, Stvarnost naše bitnosti še ni priznana, Mrtvaški zvonovi pojo, Je zarohnela resnica našega izvora. Pesmi plodovitega koroškega pesnika, to je že njegova tretja zbirka, je izbral in napisal uvod pesnik prof. Valentin Cundrič, likovno pa jo je opremil akad. slikar Jaka Torkar.

5. Valentin Cundrič SONETI, na 120 straneh je objavljenih 15 sonetnih vencev z uvodnim mottom, novejših pesniških stvaritev zelo ustvarjalnega jeseniškega pesnika. Pesniško zbirko je likovno opremil akad. slikar Boni Ceh.

6. Miha Klinar NA MRTVI STRAŽI, na 150 straneh so izbrane njegove najboljše pesmi, nastale v letih 1941—1945. Klinarjev izbor partizanske lirike je razdeljen na šest ciklov: Elegije, Kronike, Pesem je svetloba, Stopinje v snegu, Mrtvi bataljon, Na pragu miru in Epilog — Na mrtvi straži. Zbirko je likovno opremil akad. slikar Jaka Torkar.

Vse knjižice so sicer broširane, vendar zelo estetsko opremljene in tiskane na kvalitetnem papirju.

Naročniki, člani delovnega kolektiva Železarne lahko naročijo celotno prvo serijo MALE ČUFARJEVE KNJIŽNICE za 120,00 din na uredništvu Železarja na spodnji naročilnici. To je izredna možnost, da za majhen denar obogatite vašo knjižnico s kvalitetnimi knjigami. Posamezno kupljene knjige veljajo 142,00 din.

Da bi bila zbirka dostopna čim širšemu krogu naših sodelavcev, je finančno-računovodski sektor, oddelek za obračun osebnega dohodka omogočil, da bodo sodelavci zbirko lahko plačali v šestih mesečnih obrokih po 20,00 din, ki jih bodo obračunali ob mesečnem izplačilu osebnega dohodka.

Celotno zbirko bodo naročniki lahko dvignili na uredništvu Železarja predvidoma po 1. februarju, ko bosta dotiskani še zadnji dve zbirki, ki sta trenutno še v tisku. O tem bomo naročnike posebej obvestili.

Prosimo da čitljivo izpolnite spodnjo naročilnico.

NAROČILNICA

Podpisani

zaposlen v obratu, delovni

enoti delavska št.:

NAROČAM PRVIH ŠEST ZVEZKOV MALE ČUFARJEVE KNJIŽNICE ZA 120,00 din, s čemer tudi dovoljujem, da se mi mesečni obroki po 20,00 din obračunavajo pri izplačilu mesečnega osebnega dohodka.

Datum Podpis

Naročilnico oddajte najkasneje do 25. januarja na UREDNIŠTVO ŽELEZARJA, ZPSŽ, ŽELEZARNA JESENICE.

20 let komornega zbora A. T. Linhart iz Radovljice

Koncem decembra pred dvajsetimi leti se je na pobudo nekaterih radovljskih kulturnikov osnoval pevski kvintet, zamelek današnjega jubilarja, komornega moškega pevskega zbora A. T. Linhart. Prvi zborovodja je bil znani pevski navdušenec in pedagog, upravitelj radovljske osnovne šole, Anton Kobentar, njegov najožji sodelavec je bil od vsega začetka neutrudni kulturnik in odlični pevec, učitelj Franc Pikelj. Oba sta zdaj že več let upokojena, njuno delo pa so uspešno nadaljevali novi amaterski privrženci zborovskega petja. Kobentarja je nasledil glasbeni učitelj Anton Dolinšek. Potlej je prevzel vodstvo zbora, pravzaprav še kvinteta, prizadevni pevovodja Slavko Bole iz Zapuž, ki skupaj s Stankom Erzenom, Vinkom Magistrom in Ivanom Ravnikom slavi dvajsetletnico petja v zboru. Pod Boletovim vodstvom je že po prvem letu nastal okteti, ki se je pozneje pomnožil z novimi, mlajšimi pevci v petnajstčlanski komorni zbor. Poleg že omenjenih najstarejših pevcev v sedanjem zboru aktivno pojejo: Stanko Adam, Tonček Belc, Filip Čufar, Tonček Dolar, Peter Govc, Ivo Govedič, Janez Kerin, Svetozar Pezdich, Albin Sirc, Andrej Stres in Alojz Tomažin.

Navzlic velikim materialnim in organizacijskim težavam in nihanjem v kvaliteti in številu, je zbor pod vodstvom Slavka Boleta dosegel izreden vzpon. S sistematičnim delom se je z leti usposobil do te mere, da danes lahko nastopa tudi na najbolj zahtevnih prireditvah.

Težko bi našli vse uspehe tega prizadevnega pevskega kolektiva, ki jih je dosegel v dveh desetletjih. Vsekakor pa lahko z gotovostjo trdimo, da je bistveno prispeval k dvigu kvalitete pevske kulture v radovljski občini. Prisotnost zbora je bilo občutiti domala v vsakem kraju občine, na številnih kulturnih in političnih prireditvah in proslavah. Lahko bi rekli, da je postal nepogrešljiv del kulture v občini. Njegova dejavnost pa je čisto segla tudi daleč preko meja občine med zamejce na Koroškem in v Italijo, v bratsko republiko Hrvaško in Srbijo.

Ob jubileju se pevci večkrat spomnijo lepih in težkih trenutkov, pri čemer se zavedajo, da so to kar predstavljajo danes, dosegli zahvaljujoč edino svoji upornosti in zvestobi petju. In če ne bi bili vselej z dušo in telesom predani petju, bi že gotovo odnehal. Pozabljeni so vsi očitki, ki jih ni manjkalo, utrudljive vaje, zgubljen ure in dnevi prostega časa, zagate in prostori za vaje in še marsikaj. Komorni zbor

A. T. Linhart vztrajno bogati pevsko kulturo kraja z novimi in starimi ljudskimi in revolucionarnimi pesmimi in odločno premaguje vse zapreke. Ljubi pesem in se ji predaja.

Za uspešno kulturno in družbeno dejavnost je zbor prejel že številna priznanja in pohvale. Leta 1971 je prejel Priznanje OF leto poprej priznanje ZZB NOV občine Radovljica in pohvalo ZKPO občine Radovljica. Letos pa je bil prvi nagrajenec Kulturne skupnosti s srebrno Linhartovo plaketo in dobitnik pismenega priznanja krajevne skupnosti Radovljica. Pevski zbor kot celota in posamezniki so ob jubilejni prireditvi v soboto 23. decembra prejeli tudi Gallusove značke, ki jih podeljuje naj-

zaslužnejšim pevsem in zborom ZKPO Slovenije.

Na jubilejni proslavi, ki je bila v soboto ob 19.30 v avli osnovne šole v Radovljici, so se poleg najožjih sodelavcev, sorodnikov in znancev, zbrali tudi številni ljubitelji petja iz drugih krajev pa tudi delegacija KPD Globasnica iz Koroške. Na koncertu so poleg jubilarjev nastopili pevci KPD Podnart in recitatorji delavske univerze. Posebno presenečenje pa so pripravili godbeniki iz Gorij, ki so jih ob zaključku pozdravili z venčkom narodnih viž.

Ob tej priložnosti je izšel okusno opremljen almanah, ki prinaša podrobno zgodovino nastanka in razvoja zbora.

Jošt Rolc

Drama SNG Ljubljana v gosteh Vdova iz Ankone

V soboto ob 19.30 bo v gledališču »Tone Čufar« na Jesenicah gostovala Drama Slovenskega narodnega gledališča iz Ljubljane. Naša osrednja gledališka hiša prihaja na Jesenice v goste z italijansko srednjeveško komedijo VDOVA IZ ANKONE. Premiera je bila že prejšnjo sezono, vendar je zaradi uspešnosti pri publiku še vedno na sporedu, z uspehom pa je Drama z njo gostovala tudi v drugih krajih Slovenije.

VDOVA IZ ANKONE nas ne seznani samo s tipično srednjeveško italijansko komedijo in pri nas malo znanim dramatikom Angelo Beolco — Ruzzantem, temveč nas tudi seznani s trdovirnim srednjeveškim temperamentom in odrsko razgibanostjo, kakršno zmore le italijanska commedia dell'arte, ali pa pri nas mojster Marin Držič, ki ga poznamo po njegovima »Dundu Maroju« in »Tripču de Utočcu«. Poleg tega pa nas bo VDOVA IZ

ANKONE seznanila tudi z vrsto mladih, morda še manj znanih, toda že uspešnih članov ljubljanske Drame, ki nastopajo poleg znanih igralških imen, kot so: Štefka Drolčeva, Iva Zupančičeva, Rudi Kosmač in Andrej Kurent. Velja tudi omeniti, da je Rudi Kosmač za vlogo starca šjora Tomaža prejel decembra 1972 Severjevo nagrado, VDOVO IZ ANKONE je kot gost režiral italijanski režiser Francesco Macedonia, številni drugi sodelavci pa so poskrbeli, da je VDOVA IZ ANKONE resničen gledališki spektakel, imenitna zabava in paša za oči. Če še povemo, da je VDOVA IZ ANKONE na Silvestrovo zabavala polno dvorano ljubljanske Drame, potem ni treba povedati več. Vstopnice za sobotno predstavo ljubljanske Drame VDOVA IZ ANKONE si pravočasno zagotovite v predprodaji v pisarni gledališča ali z rezervacijo na telefon 81-260.

RTV Ljubljana bo posnel jeseniška zbora

Zenski pevski zbor Jesenice, ki ga vodi prof. Milko Škoberne in moški pevski zbor Jeklar, ki ga vodi Polde Ulaga, naj bi RTV Ljubljana že v decembru posnela. Snemanje pa je bilo zaradi zaposlenosti snemalne ekipe odloženo. Za novo leto pa sta oba zbora zvedela, da ju bodo posneli v torek, 9. januarja. Za snemanje sta zbora pripravila po tri tekmo-

valne pesmi za tekmovanje naših amaterskih zborov. Posneli pa bodo po nekaj pesmo tudi za vsakodnevno oddajo »amaterski zbori pojo«. Zbora, ki sta zaključila lansko leto z gostovanjem v Trbižu v Italiji, bosta pričela leto 1973 s snemanjem za RTV Ljubljana. Oboje pomeni za letošnje leto sodelovanje, ki bo pripomoglo k še boljšim uspehom.